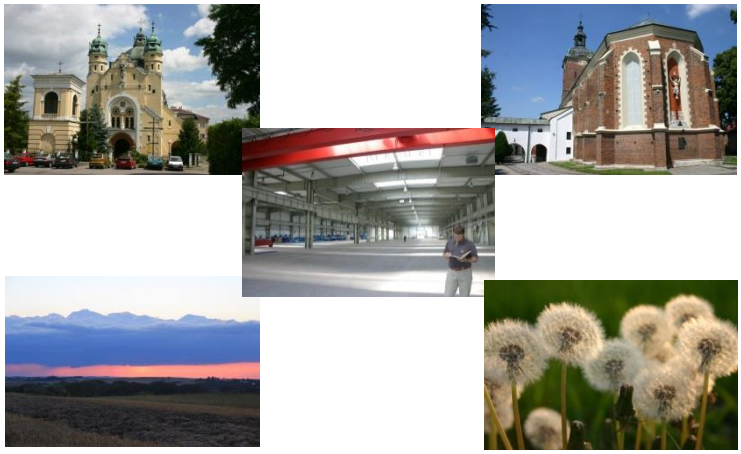
STRATEGIA ZIT

MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

JAROSŁAW – PRZEWORSK

NA LATA 2014 – 2020

Jarosław-Przeworsk, luty 2018 r.

Zamawiający:

Gmina Miejska Jarosław

ul. Rynek 1,

37-500Jarosław

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

Ul. Wały Piastowskie 1

80-855 Gdańsk

Spis treści

Część I. Wprowadzenie 4

1.1 Wstęp 5
1.2 Podstawa prawna Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych 6
1.3 Wskazanie obszaru wsparcia Strategii ZIT 11
1.4 Cele i metodyka opracowania 12

Część II. Diagnostyczna 14

2.1 Miejsce i rola Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk w procesach rozwoju województwa podkarpackiego 15
2.1.1. Podstawowe informacje o gminach tworzących MOF 15
2.1.2. Położenie i ludność MOF 16
2.1.3. pracy i bezrobocie w MOF 19
2.1.4. Przedsiębiorczość 20
2.1.5. Usługi publiczne 21
2.1.6. Walory i potencjał turystyczny MOF 23
2.1.7. Transport i dostępność komunikacyjna MOF 25
2.1.8. Infrastruktura ochrony środowiska 27
2.2 Analiza powiązań przestrzennych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław – Przeworsk 28
2.2.1. Powiązania przestrzenne 28
2.2.2. Struktura i siła powiązań 29
2.2.3. Powiązania wewnątrz MOF 30
2.2.4. Spójność polityki przestrzennej 31
2.3 Główne potencjały, bariery i uwarunkowania rozwoju obszaru funkcjonalnego – Analiza SWOT 45

Część III. Strategiczna 47

3.1 Misja Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk 47
3.2 Wizja rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk 48
3.3 Osie priorytetowe i cele szczegółowe Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk 49
3.3.1. Oś priorytetowa I: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki 49
3.3.2. Oś priorytetowa II: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju 52
3.3.3. Oś priorytetowa III: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców 54
3.4 Spójność celów i priorytetów Strategii z innymi dokumentami strategicznymi 56

3.5 Opis systemu zarządzania i wdrażania Strategii 60

3.6 Zasady realizacji Strategii oraz kryteria i tryb wyboru projektów 63

3.7 Główne źródła finansowania wdrażania rozwiązań zawartych w dokumencie, w tym plan finansowy Strategii ZIT 72
3.8 System monitorowania realizacji zaproponowanych działań 75

Część IV. Informacje uzupełniające 78

4.1 Odniesienie do instrumentów finansowych 79
4.2 Raport z przygotowania Strategii ZIT 79
4.3 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko 79
4.4 Matryca logiczna strategii inwestycyjnej dla osi priorytetowych i celów szczegółowych Strategii ZIT MOF Jarosław-Przeworsk wdrażanych w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020 80
Wykaz skrótów i terminów *82*

Spis tabel, wykresów i rysunków *83*

Część I. Wprowadzenie

1.1 Wstęp

Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF) to narzędzia służące do wdrażania strategii terytorialnych w sposób zintegrowany w ramach unijnej polityki spójności na lata 2014–2020. Zintegrowane podejście terytorialne wdrażane w rozwoju obszarów funkcjonalnych pozwala państwom członkowskim na implementację programów operacyjnych w sposób przekrojowy oraz uzyskiwanie finansowania z różnych osi priorytetowych jednego lub kilku programów operacyjnych, co zapewnia implementację zintegrowanej strategii dla określonego terytorium. Należy podkreślić, że obszary funkcjonalne mogą być skutecznie wykorzystywane wyłącznie, jeśli dany obszar geograficzny posiada zintegrowaną, międzysektorową strategię terytorialną.

Polityka rozwoju ukierunkowana terytorialnie uwzględniając jej wymiar społeczny, gospodarczy środowiskowy i przestrzenny stanowi wyzwanie dla władz i społeczności lokalnych w zakresie budowania partnerstwa i współdziałania w realizacji wspólnych działań, projektów czy inicjatyw. Podejmowanie partnerskiej współpracy i realizacja działań w obszarze funkcjonalnym wykraczającym poza obszar administracyjny gminy może pozytywnie wpływać na lepsze wykorzystanie lokalnych potencjałów i poprawę warunków życia mieszkańców.

Również zmiany jakie zachodzą w polityce rozwoju na wszystkich szczeblach zarządzania publicznego w coraz większym stopniu determinują konieczność wzmocnienia podejścia terytorialnego do kształtowania i prowadzenia polityki rozwoju w układach lokalnych i ponadlokalnych. Podejście do zagadnienia terytorializacji widoczne jest w krajowych dokumentach strategicznych, w tym głównie *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (KPZK 2030) i *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego* (KSRR) oraz w regionalnych dokumentach strategicznych m.in. w *Strategii Rozwoju WojewództwaPodkarpackie2020*.

Można przyjąć, w oparciu owielokryterialną analizę wykonaną dla potrzeb opracowania „Delimitacja miejskich obszarów Funkcjonalnych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego", iż MOF Jarosław – Przeworsk w analizowanych granicach stanowi jeden z istotnych obszarów związanych z modelem rozwoju układu lokalnego (określonym przez poziom i dynamikę rozwoju), w których gminy wydzielone zostały jako „gminy charakteryzujące się wysokim poziomem i/lub dynamiką rozwoju co może wskazywać na występujące powiązania z ośrodkiem rdzeniowym – Typ a – gminy podstawowe i uzupełniające" (str. 11). Narzędzia, jakim są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), umożliwiają partnerską realizację przedsięwzięć i wdrażanienowego instrumentu polityki rozwoju jakimi są działania w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych,

mogących uzyskać wsparcie finansowe ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnegoi Europejskiego Funduszu Społecznego[1]. Również w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na 2014 – 2020* (RPO WP) wskazuje się, że zastosowanie ZIT m.in.pozwoli na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki danego terytorium i zamieszkującej go społeczności.W ramach polityki rozwoju województwa podkarpackiego instrument ZIT stanowi narzędzie realizacji celu głównego *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiegona lata 2014-2020*, którym jest **wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa.**

Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk[2] powstała głównie w oparciu o:

- wytyczne opracowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, pn. *Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce*, lipiec 2013 r.,
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (załącznik nr 1 do Uchwały Nr 33/629/15 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 3 marca 2015 r.),
- *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (SZOOP) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*(załącznik do Uchwały Nr 191 / 3905 / 16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 czerwca 2016 r.,
- Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020 Osi Priorytetowych I-VI finansowanych z EFRR.

Niniejsza Strategia jest spójna i powiązana ze strategiami rozwoju szczebla krajowego i regionalnego, w tym w szczególności z *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020* i *Strategią Rozwoju Województwa -Podkarpackie 2020*. Strategia uwzględnia również najważniejsze cele i wyzwania rozwojowe zawarte w Strategii *Europa 2020*.

1.2 Podstawaprawna Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

Jednym z istotnych mechanizmów realizacji podejścia terytorialnego w ramach *RPO WP 2014-2020* są tzw. zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) realizowane w trybie pozakonkursowym. Instrument ten jest skierowany do 8 regionalnych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego, stanowiące MOF, w tym m.in. Jarosław-Przeworsk.

[1]Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, MRR, lipiec 2013, s.3.
[2] Zgodnie z zapisami RPO WP 2014-2020 , w dalszej części dokumentu stosowana będzie nazwa ZIT.

Zaproponowany w *RPO WP* mechanizm odnosi się do koncepcji instrumentu określonegow rozporządzeniu ogólnym, tj. zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Zgodnie z zapisami *RPO WP,*przedsięwzięcia zintegrowane realizowane będą w ramach partnerstw zawieranych pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego z danego MOF. Ponadto głównym kryterium kwalifikowania przedsięwzięć realizowanych w ramach MOF jest ich zintegrowany charakter. Dla zapewnienia zintegrowanego charakteru projektów w *RPO WP* zakłada się:

- zaprogramowanie realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia, składającego się z jednego lub kilku znaczących powiązanych ze sobą projektów, realizowanych na obszarze całego lub większości obszaru,
- zaprogramowanie realizacji wiązki mniejszych projektów, np. z zaangażowaniem partnerów społecznych i gospodarczych, przy czym z założeniem, że nawet jeśli każdy projekt jest realizowany na stosunkowo niewielkim obszarze i ma lokalne oddziaływanie, to oparty jest o wspólne podejście strategiczne.

Zgodnie z „Założeniami do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020, Osi Priorytetowych I-VI finansowanych z EFRR", konkursy dedykowane dla MOF, dla których wnioskodawcami będą gminy MOF, w tym miasta na prawach powiatu, oraz ich związki i stowarzyszenia, jak również jednostki im podległe, mające siedzibę na obszarze MOF zaplanowane zostały w ramach następujących działań/ poddziałań RPO WP 2014-2020:

- 1. 3 Promowanie przedsiębiorczości (typ 1 Strefy Aktywności Gospodarczej, typ 2 Inkubatory przedsiębiorczości),
- 4.2 Gospodarka odpadami (typ 1 projektu – punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych),
- 4.3.1 Gospodarka ściekowa[3,]
- 4.4 Kultura,
- 5.4 Niskoemisyjny transport miejski[4],
- 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej[5].

[3]Uprawnionymi beneficjentami w ramach konkursu dedykowanego dla działania 4.3.1 będą wszystkie podmioty mające siedzibę na terenie MOF wpisujące się w katalog uprawnionych beneficjentów dla tego działania, które będą realizować projekty strategiczne dla MOF na terenie MOF.

[4] z uwagi na nieliczne przypadki funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego poza obszarem MOF i Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) oraz związany z tym brak celowości i zasadności wyodrębniania alokacji na dwa odrębne konkursy, wyjątkowo do konkursu w ramach działania 5.4 Niskoemisyjny transport miejski dopuszczone będą samorządy z terenu poza obszarem MOF, które realizują zadania w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

[5] Uprawnionymi beneficjentami w ramach konkursu dedykowanego dla działania 6.3 będą wszystkie podmioty z terenu MOF wpisujące się w katalog uprawnionych beneficjentów dla tego działania.

W ramach pozostałych działań/ poddziałań RPO WP 2014-2020 projekty gmin MOF wybierane będą w trybie konkursu ogólnego.

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk została opracowana na podstawie *Porozumienia o współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego MOF Jarosław – Przeworsk* zawartego na podstawie art.10 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 poz. 594, zm. poz. 645) pomiędzy:

- Gminą Miejską Jarosław,
- Gminą Miejską Przeworsk,
- Gminą Przeworsk,
- Gminą Pawłosiów.

Kierując się wolą zapewnienia zrównoważonego i długofalowego rozwoju miast i gmin skupionych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Jarosław-Przeworsk oraz zacieśnienia partnerskiej współpracy samorządowej, a także zważywszy na możliwości, określone przez Komisję Europejską w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 w celu efektywnego wykorzystania środków pomocowych skierowanych na rozwój miejskich obszarów oraz zwiększenia zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi UE, Gminy tworzące Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk, działając na podstawie art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz mając na względzie zapisy art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, powołały 17 lipca 2015 r. Stowarzyszenie Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk, realizujący w szczególności zad. przewidziane w przepisach prawa dla Związku ZIT.

Stowarzyszenie Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk, jest samorządnym stowarzyszeniem jednostek samorządu terytorialnego, powołanym w celu wspierania idei samorządności terytorialnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz koordynacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji a w szczególności dla realizacji zadań ZIT. Stowarzyszenie może używać skrótu swojej nazwy o brzmieniu Stowarzyszenie MOF Jarosław-Przeworsk. Stowarzyszenie prowadzi działalność na rzecz skupionych w nim jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z zapisami statutu Stowarzyszenia do głównych płaszczyzn współpracy i celów działania należy:

1) wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów;
2) wzmocnienie powiązań i współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego wchodzącymi w skład MOF Jarosław-Przeworsk;

3) wspólne diagnozowanie problemów rozwojowych dla całego MOF Jarosław-Przeworsk oraz wypracowywanie sposobów ich rozwiązywania;
4) przygotowanie i realizacja wspólnej dla obszaru funkcjonalnego Strategii MOF Jarosław-Przeworsk;
5) zarządzanie ZIT, w szczególności poprzez realizację zadań w zakresie wyboru projektów;
6) 5 pozyskiwanie środków zewnętrznych, tj. funduszy krajowych i zagranicznych, w tym funduszy Unii Europejskiej, na realizację wspólnych zadań;
7) współdziałanie w celu efektywnego wykorzystania środków finansowych RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, programów operacyjnych na szczeblu krajowym i makro-regionalnym, programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej w zakresie dotyczącym ZIToraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020;
8) inicjowanie i wspomaganie współpracy między członkami Stowarzyszenia w zakresie przygotowania oraz realizacji projektów i przedsięwzięć finansowanych w ramach środków, o których mowa w pkt. 5 i 6;
9) koordynacja działań związanych z realizacją wspólnych przedsięwzięć rozwojowych finansowanych ze środków, o których mowa w pkt. 5 i 6;
10) wykonywanie i wspomaganie członków Stowarzyszenia w realizacji zadań w szczególności w zakresie:
    - pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
    - wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
    - działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
    - działalności charytatywnej;
    - podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
    - działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
    - ochrony i promocji zdrowia;
    - działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
    - promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
    - działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
    - działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
    - działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
    - działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
    - działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;

- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- wypoczynku dzieci i młodzieży;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- turystyki i krajoznawstwa;
- porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- ratownictwa i ochrony ludności;
- pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- promocji i organizacji wolontariatu;
- pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

1. wykonywanie zadań dotyczących przygotowania i wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, programów operacyjnych na szczeblu krajowym i makroregionalnym oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej w ramach Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, polegające m.in. na:
   - współpracy przy opracowaniu Strategii i jej aktualizacji w oparciu o dokumenty strategiczne
     i planistyczne, zawierające szczegóły zamierzeń w zakresie obszarów tematycznych;
   - dokonanie wstępnego wyboru projektów strategicznych i komplementarnych w formule ZIT, celem ich uwzględnienia w Strategii MOF Jarosław-Przeworsk;

- określenie zasad wyboru projektów w formule ZIT w ramach procedury konkursowej, celem ich uwzględnienia w Strategii MOF Jarosław-Przeworsk;
- zawarcie porozumienia z IZ RPO w sprawie realizacji ZIT dla MOF Jarosław-Przeworsk ze środków RPO;
- udział w programowaniu RPO, programów operacyjnych na szczeblu krajowym i makro-regionalnym oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej w zakresie dotyczącym ZIT, poprzez proponowanie właściwym Instytucjom Zarządzającym postulowanych przez Stowarzyszenie zapisów tych programów;
- monitorowanie realizacji Strategii MOF Jarosław-Przeworsk i sporządzanie rocznych raportów;
- udział w pracach Komitetu Monitorującego RPO;
- zapewnienie członkom Stowarzyszenia dostępu do informacji na temat aktualnego stanu wdrażania ZIT;

2. wyrażanie opinii i wspólnych stanowisk członków Stowarzyszenia wobec administracji rządowej (centralnej i wojewódzkiej) oraz samorządowej szczebla wojewódzkiego, jak również innych organizacji samorządowych, gospodarczych i społecznych, w szczególności dotyczących spraw związanych z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, programów operacyjnych na szczeblu krajowym i makroregionalnym oraz programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
3. organizowanie i prowadzenie innych prac związanych z przygotowaniem i realizacją projektów z udziałem funduszy zewnętrznych oraz wnioskowanie o ich dofinansowanie z funduszy krajowych i europejskich.

1.3 Wskazanie obszaru wsparcia Strategii ZIT

Jednym z celów *Strategii Rozwoju WojewództwaPodkarpackie 2020* jest „Wzmacnianie podstaw rozwojowych oraz dywersyfikacja funkcji biegunów wzrostu, w tym ośrodków subregionalnych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym”. Dla realizacji tego celu postuluje się podjęcie działań w kierunku rozwoju potencjału gospodarczego biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne. Jednym spośród zdefiniowanych w regionalnej strategii tego typu obszarów jest duopol Jarosław-Przeworsk. Zgodnie z zapisami *Strategii Rozwoju WojewództwaPodkarpackie 2020*jest to obszar posiadający predyspozycje do pełnienia funkcji kulturalnych oraz rozwijania powiązań gospodarczych z Ukrainą.

Obszar funkcjonalny wyznaczony w oparciu o opracowanie „Delimitacja miejskich obszarów Funkcjonalnych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa

Podkarpackiego”oraz w wyniku partnerskiej współpracy samorządów lokalnych, został zdefiniowany
w granicach administracyjnych gmin:

- Gminy Miejskiej Jarosław,
- Gminy Miejskiej Przeworsk,
- Gminy Przeworsk,
- Gminy Pawłosiów.

Rysunek 1. Zakres przestrzenny Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk

Źródło: opracowanie własne

1.4 Cele i metodyka opracowania

Celem generalnym opracowania Strategii jest określenie celów i kierunków rozwoju MOF Jarosław-Przeworsk zlokalizowanego w województwie podkarpackim. Celami szczegółowymi są:

- diagnoza stanu obszaru funkcjonalnego w zakresie: ochrony środowiska, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dostępności usług publicznych (w tym kultury zdrowia, polityki społecznej), sytuacji demograficznej, potencjału gospodarczego, turystyki, powiązańorganizacyjnychi funkcjonalnych gmin w obszarze funkcjonalnym oraz zachodzących procesów przestrzennych,
- wskazanie kierunków działań na rzecz rozwoju obszaru,

- określnie instrumentów prowadzenia polityki rozwoju obszaru funkcjonalnego, w tym określenie systemu wdrażania, układu organizacyjnego i podmiotowego oraz możliwych źródeł finansowania działań prorozwojowych,
- określenie tzw. przedsięwzięć zintegrowanych i projektów realizowanych zgodnie z systemem wdrażania *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,*
- określenie systemu monitorowania procesów rozwoju MOF umożliwiającego reagowanie na zmiany i procesy zachodzące w obszarze i jego otoczeniu.

Część II.Diagnostyczna

2.1 Miejsce i rola Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk w procesach rozwoju województwa podkarpackiego

2.1.1. Podstawowe informacje o gminach tworzących MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk obejmuje administracyjnie 4 gminy, w tym 2 miasta siedziby powiatów ziemskich: Jarosław oraz Przeworsk oraz 2 gminy wiejskie: Przeworsk oraz Pawłosiów[6].

Miasto Jarosławjest siedzibą powiatu jarosławskiego i graniczy z gminami: Jarosław, Pawłosiów oraz Wiązownica. Zajmuje ono powierzchnię 34,46 km^2, co stanowi zaledwie 0,19% powierzchni województwa. Miasto w 2014 r, zamieszkiwało 38 796 osób. Gęstość zaludnienia w mieście wynosi 1121 osób na km^2. Miasto Jarosław położone jest we wschodniej części województwa podkarpackiego na pograniczu Podgórza Rzeszowskiego i Doliny Dolnego Sanu. Miasto położone jest na przebiegu ważnych szlaków komunikacyjnych Polski południowej. Jarosław oddalony jest: 55 km od Rzeszowa (układem drogowym),36 km od przejścia z Ukrainą w Korczowej, 59 km od lotniska w Jasionce k. Rzeszowa.

Miasto Przeworsk–to siedziba powiatu przeworskiego, położone 35 km na wschód od Rzeszowa, 60 km od granicy wschodniej i 120 km od granicy południowej. Miasto zajmuje powierzchnię 22,1 km^2 i zamieszkiwane jest przez 15681 osób. Miastoleży w dorzeczu rzeki Mleczki, prawobrzeżnego dopływu Wisłoka. Geograficznie Przeworsk leży w Kotlinie Sandomierskiej, w obszarze Podgórza Rzeszowskiego i Pradoliny Podkarpackiej. Podgórze obejmuje południową część miasta, natomiast Pradolina - północną.

Gmina Pawłosiów położona jest przy drodze krajowej A-4 (Zgorzelec - Korczowa) i magistrali kolejowej E30 (Kraków - Przemyśl). Łączna powierzchnia gminy wynosi 47,42 km^2 [i] obejmuje 10 miejscowości (sołectw). Gminę zamieszkuje 8385 osób. Gmina jest ściśle związana z miastem Jarosław, które stanowi dla gminy ośrodek obsługi wyższego rzędu z rozwiniętymi systemami: opieki zdrowotnej, szkolnictwa średniego i wyższego, usług kulturalnych i handlowych. Obszar gminy Pawłosiów leży w dorzeczu Sanu, wzdłuż którego ukształtowało się szerokie obniżenie tworzące mezoregion - Dolina Dolnego Sanu.

Gmina Przeworsk położona jest w powiecie przeworskim. Terytorialnie otacza miasto Przeworsk. Zajmuje powierzchnię 90,80 km^2 i obejmuje 11 miejscowości (11 sołectw). Gminę zamieszkuje 14 875 osób.Ma ona charakter rolniczy i jest ściśle powiązana z miastem

[6] Dane liczbowe w niniejszym punkcie pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl, (dostęp 31.12.2014 r.), z wyłączeniem danych liczbowych, dla których wskazano inne źródło.

Przeworskiem, na terenie którego ulokowane są podmioty i instytucje świadczące usługi oświatowe, kulturalne, zdrowotne i komercyjne.

Tabela 1. Podstawowe dane o gminach tworzących MOF Jarosław – Przeworsk stan w dniu 31 XII 2014 r.

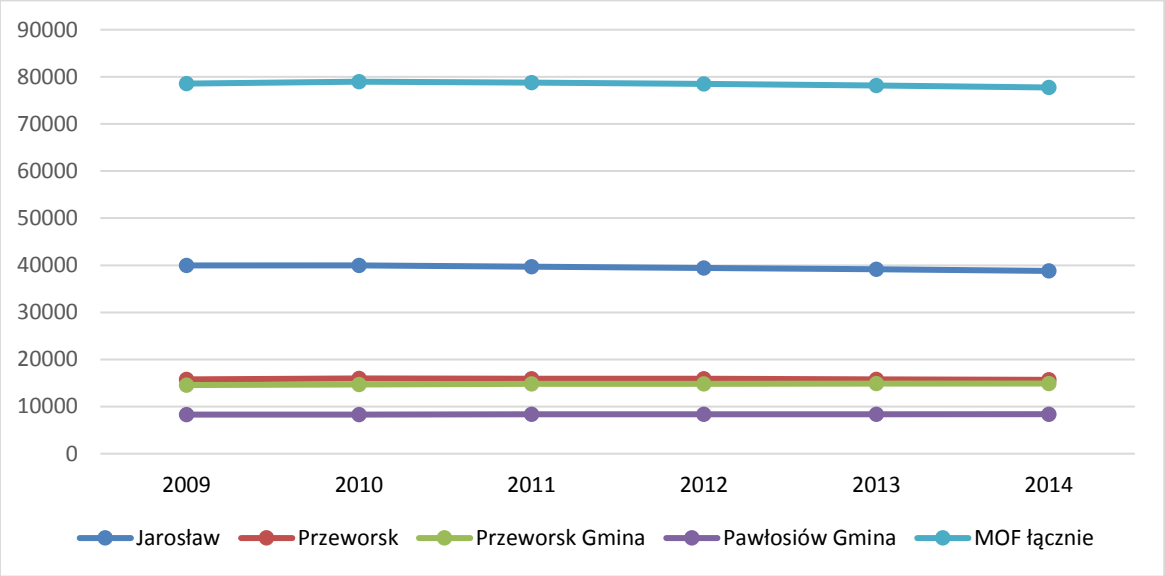
		Miasto Jarosław	Miasto Przeworsk	Gmina Przeworsk	Gmina Pawłosiów
Miejscowości podstawowe ogółem	-	0	0	11	10
Sołectwa	-	0	0	11	10
Powierzchnia	ha	3 446	2213	9080	4742
Ludność faktycznie zamieszkała					
Ogółem	osoba	38796	15681	14875	8385
Kobiety	osoba	20595	8190	7586	4226
Mężczyźni	osoba	18201	7491	7289	4159
Ludność na 1 km² (gęstość zaludnienia)	osoba	1121	709	164	177
Na 1000 ludności:					
Zgony	-	8,52	8,64	9,28	8,60
Przyrost naturalny	-	-0,4	0,0	1,5	1,3
Urodzenia żywe	-	8,1	8,6	10,8	9,9
Małżeństwa zawarte w ciągu roku	-	5,0	5,2	4,8	6,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.1.2. Położenie i ludność MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław - Przeworsk położony jest we wschodniej części województwa podkarpackiego na pograniczu Podgórza Rzeszowskiego i Doliny Dolnego Sanu.Zajmuje on łącznie 195 km^2, co stanowi 1,1% powierzchni województwa podkarpackiego.W granicach administracyjnych gmin tworzących MOF w 2014roku zamieszkiwało łącznie 77 737 osób, co stanowiło 3,7% mieszkańców regionu.W ogólnej liczbie ludności 52,2% stanowiły kobiety. Należy podkreślić, że liczba ludności na terenie obszaru utrzymuje się (analizując okres 2009-2014) na stałym poziomie. Gęstość zaludnienia dla obszaru MOF jest ponad dwukrotnie wyższa niż w powiatach jarosławskim i przeworskim i wynosi 543 os/km^2 (231 w powiatach) i ponad czterokrotnie wyższa niż w województwie (123 województwo podkarpackie).

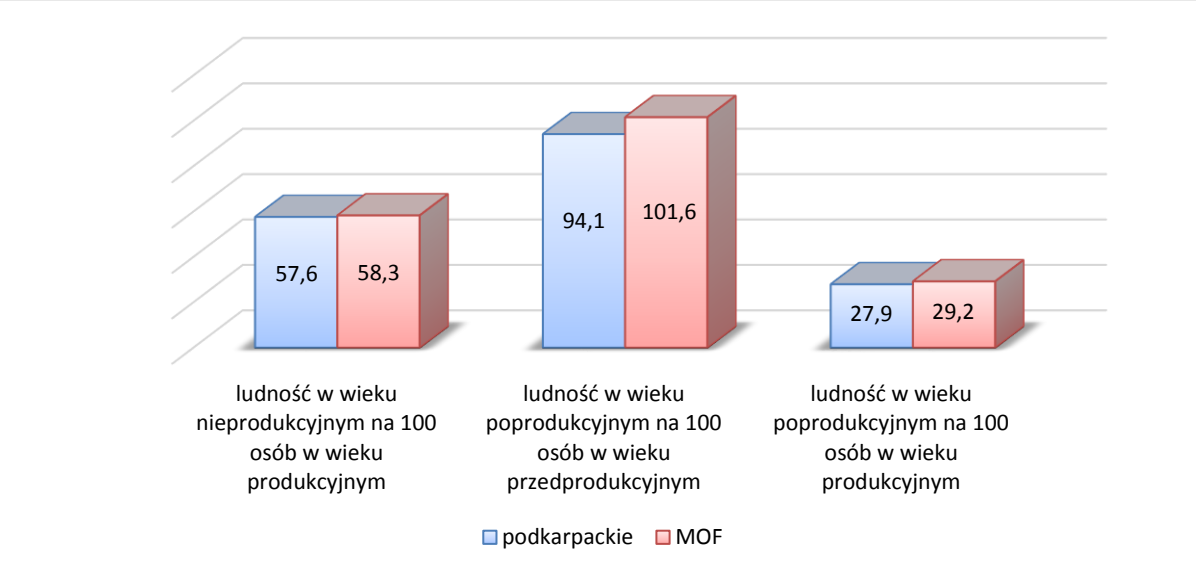
Wykres 1 Zmiana liczby mieszkańców MOF Jarosław – Przeworsk i w gminach w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura wiekowa ludności w obszarze MOF nie odbiega od przeciętnej w regionie. Ludność w wieku produkcyjnym w 2014 roku stanowiła 63% mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 17,8% i poprodukcyjnym 19,2%.

Wykres 2Wskaźniki obciążenia demograficznego w MOF i w województwie podkarpackim w 2014 r.

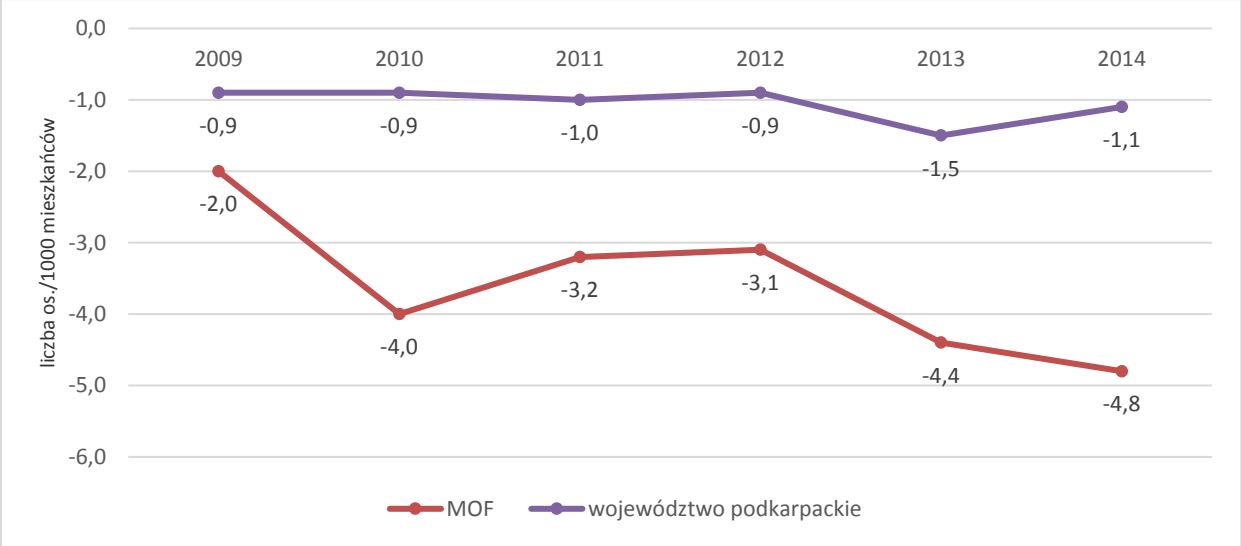
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Pomimo utrzymywania się względnie stałej liczby mieszkańców na terenie MOF, obszar charakteryzuje się niekorzystnymi tendencjami w zakresie zmiany struktury demograficznej. Przejawia się to pogarszającymi się wskaźnikami obciążenia demograficznego. W okresie 2008-2014 wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku

przedprodukcyjnym wzrósł z poziomu 80 do 101,6, podczas gdy w regionie wskaźnik ten w 2014 wynosił 94,1.

Niekorzystnym zmianom demograficznym towarzyszy niekorzystny bilans migracji wewnętrznych jak i zagranicznych.W 2014 roku łącznie saldo migracji z obszaru MOF wyniosło – (minus) 375 osoby. Należy podkreślić, że w okresie 2009-2014 wskaźnik salda migracji pogorszył się, obniżając potencjał ludnościowy obszaru.W okresie tym wskaźnik migracji na 1000 mieszkańców w MOF spadł z poziomu – (minus) 2,0 do - (minus) 4,8.

Wykres 3Saldo migracji MOF oraz województwa podkarpackiego w latach 2009-2014

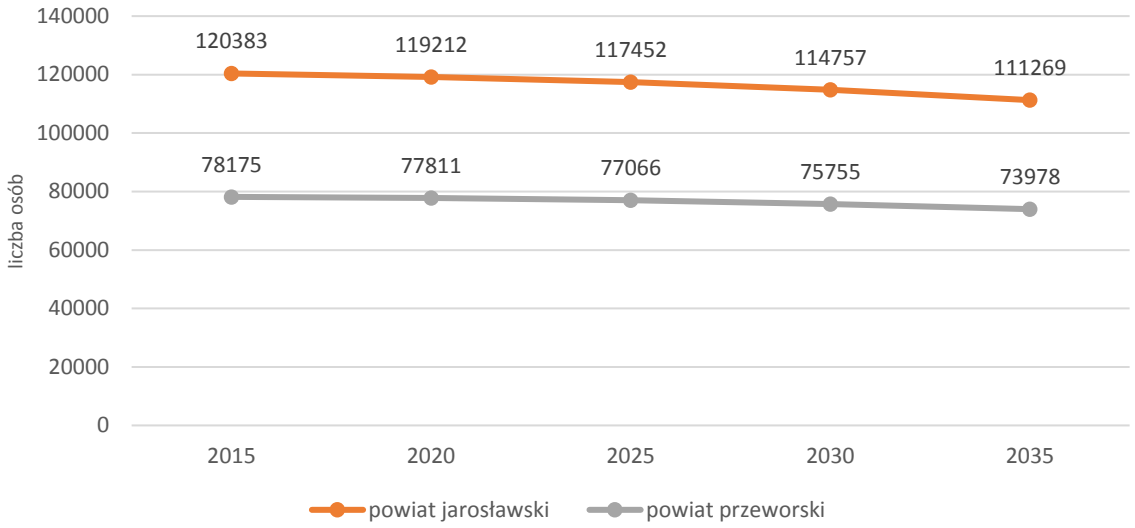
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Te niekorzystne tendencje w zakresie zmian demograficznych oraz ruchów migracyjnych bez stworzenia odpowiedniej oferty usług społecznych, jakości usług i przestrzeni publicznych i poprawy warunków mieszkaniowych, stanowić mogą jedno z istotnych zagrożeń dla procesów rozwoju gmin obszaru funkcjonalnego.

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego opracowane na poziomie powiatu jarosławskiego i przeworskiego przedstawiają niekorzystne tendencje dla tego obszaru zarówno w perspektywie roku 2025 jak i 2035 roku[7]. Prognozuje się, że w obszarze powiatu jarosławskiego i przeworskiego liczba ludności spadnie do roku 2025 odpowiednio o 2,4% i 1,4%, podczas gdy średnio w regionie liczba osób zmaleje o 1,1%.W długim okresie, tj. do roku 2035, spadek liczby ludności w obu powiatach będzie jeszcze bardziej znaczący. w powiecie jarosławskim prognozuje się spadek o 7,6%, a powiecie przeworskim o 5,4% (średnio w regionie 4,7%).

[7] Prognoza demograficzna GUS nie przedstawia zmian na poziomie gmin (NTS -5).

Wykres 4Prognoza demograficzna dla powiatów jarosławskiego i przeworskiego do roku 2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Należy podkreślić, iż w zakresie prognozy demograficznej przewiduje się zdecydowane zmniejszenie liczby ludności w miastach obu powiatów.

Tabela 2Zmiana liczby ludności w powiatach jarosławskim i przeworskim

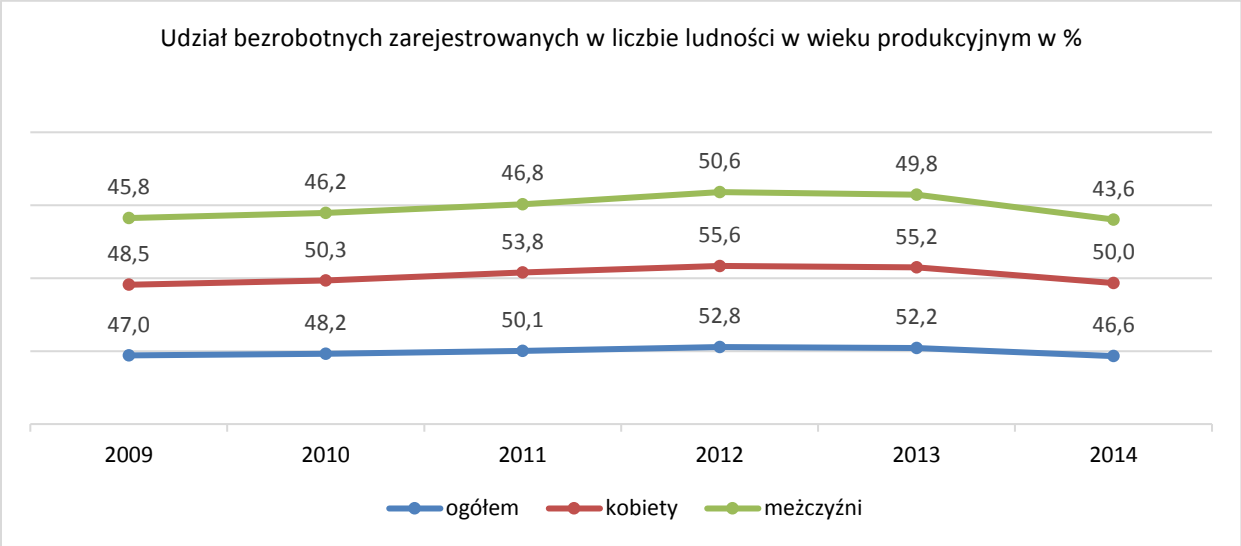
typ obszaru	zmiana w perspektywie roku	powiat jarosławski	powiat przeworski
obszar wiejski	2025	-1,0%	-1,2%
	2035	-4,7%	-4,7%
miasta powiatu	2025	-4,9%	-2,1%
	2035	-12,5%	-7,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.1.3. pracy i bezrobocie w MOF

Na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk w 2014 roku pracowało 21697 osób, co stanowiło 5,1% wszystkich pracujących w województwie podkarpackim. W ogólnej liczbie pracujących 55,7% stanowiły kobiety. Pomimo że na obszarze MOF następuje wzrost liczby pracujących,sytuacja na lokalnym rynku jest niekorzystna.W okresie 2008 -2013 liczba pracujących wzrosła zaledwie o ponad 3%. Jednocześnie w okresie tym liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 33,7%.W roku 2014 na terenie MOF zarejestrowanych osób pozostających bez pracy było 5626, w tym 50,8% kobiet. Należy podkreślić, iż w grupie mężczyzn bezrobotni stanowili 28,8%, a w grupie kobiet 23,7%.

Wykres 5Udział bezrobotnych wg płci w latach 2009-2014 w obszarze MOF Jarosław - Przeworsk.

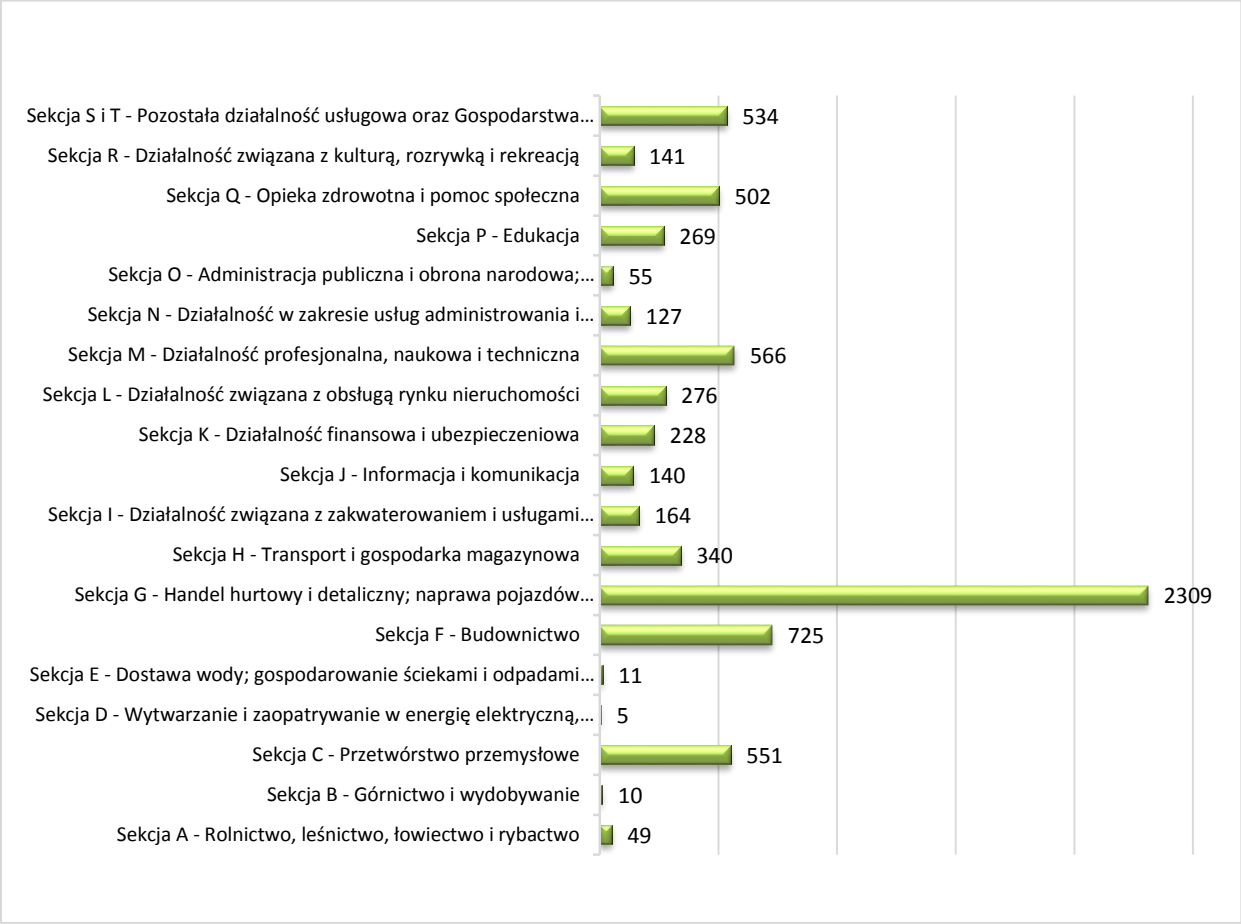
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.1.4. Przedsiębiorczość

W 2014 roku w systemie REGON na terenie MOF Jarosław – Przeworsk zarejestrowane były 7002 podmioty gospodarki narodowej, z czego 96% stanowiły podmioty sektora prywatnego. Stanowi to 4,3% wszystkich podmiotów w województwie podkarpackim. Poziom przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców w obszarze Jarosław - Przeworsk jest wyższy niż przeciętnie w regionie.W 2014 roku wskaźnik ten wyniósł 90,1 podmiotów na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnio w regionie było ich 76,3. Należy jednak zauważyć, iż w obszarze MOF baza gospodarcza oparta jest głównie o małe, w tym jednoosobowe przedsiębiorstwa, które w niewielkim zakresie tworzą nowe miejsca pracy, w szczególności dla osób młodych. Sytuacja ta stanowić może jeden z czynników determinujących znaczny odpływ osób młodych z obszaru MOF wyjeżdzających w poszukiwaniu pracy.

Struktura podmiotów gospodarczych działających w obszarze MOF nie odbiega zasadniczo od przeciętnej w regionie. Najliczniejsza grupa podmiotów działających w MOF należy do sekcji Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 33% wszystkich jednostek oraz do Sekcja F – Budownictwo – 10,4% i Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 8,1%, Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe – 7,9%.

Wykres 6Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w 2014 r. w MOF Jarosław – Przeworsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.1.5. Usługi publiczne

Na obszarze w 2014 roku działało 17 placówek przedszkolnych oraz 10 punktów przedszkolnych. Jednostki te dysponowały łącznie 1817 miejscami. Ponadto działało 26 oddziałów przedszkolnych przy szkołach.W jednostkach wychowania przedszkolnego w 2014 roku przebywało łącznie 2515 dzieci.

W MOF działa 27 szkół podstawowych, w tym 1specjalna, 22 gimnazja, w tym 2 specjalne, ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży – 5 oraz 2 specjalne, 10 liceów dla młodzieży oraz 7 dla dorosłych i 6 szkół policealnych dla dorosłych.

Tabela 3Placówki oświatowe i liczba uczniów w MOF w 2014 r.

Typ placówki	obiekty	uczniowie
Szkoły podstawowe		
szkoły podstawowe ogółem	27	4726
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	26	4664
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	1	62

Szkoły gimnazjalne		
gimnazja ogółem	22	2513
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	20	2445
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	2	68
Szkoły zasadnicze		
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	2	60
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	5	978
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	2	79
Licea ogólnokształcące		
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	10	2718
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	7	694
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	3	51
szkoły policealne dla dorosłych	6	1530

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Istotnym wyzwaniem w zakresie edukacji i aktywizacji osób młodych,niepełnosprawnych i zagrożonych marginalizacją ze względów zdrowotnych czy ekonomicznych,jest poprawa warunków i ułatwienie dostępności do zróżnicowanych form aktywizacji i edukacji.Z tego też względu na obszarze MOF konieczne jest podjęcie działań wzmacniających infrastrukturę oraz rozwój usług dla tej grupy osób, w szczególności dzieci i młodzieży.

Na terenie MOF działają też szkoły wyższe, tj. Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi oraz Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza w Przeworsku.

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu działa ponad 15 lat.W jej strukturze istnieje 5 instytutów: Ekonomii i Zarządzania, Humanistyczny, Ochrony Zdrowia, Stosunków Międzynarodowych i Inżynierii Technicznej. Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi prowadzi zajęcia w ramach studiów pierwszego stopnia na kierunku Pedagogika, natomiast Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza w Przeworsku kształci na kierunkach Zarządzanie oraz Technologia żywności i żywienie człowieka.

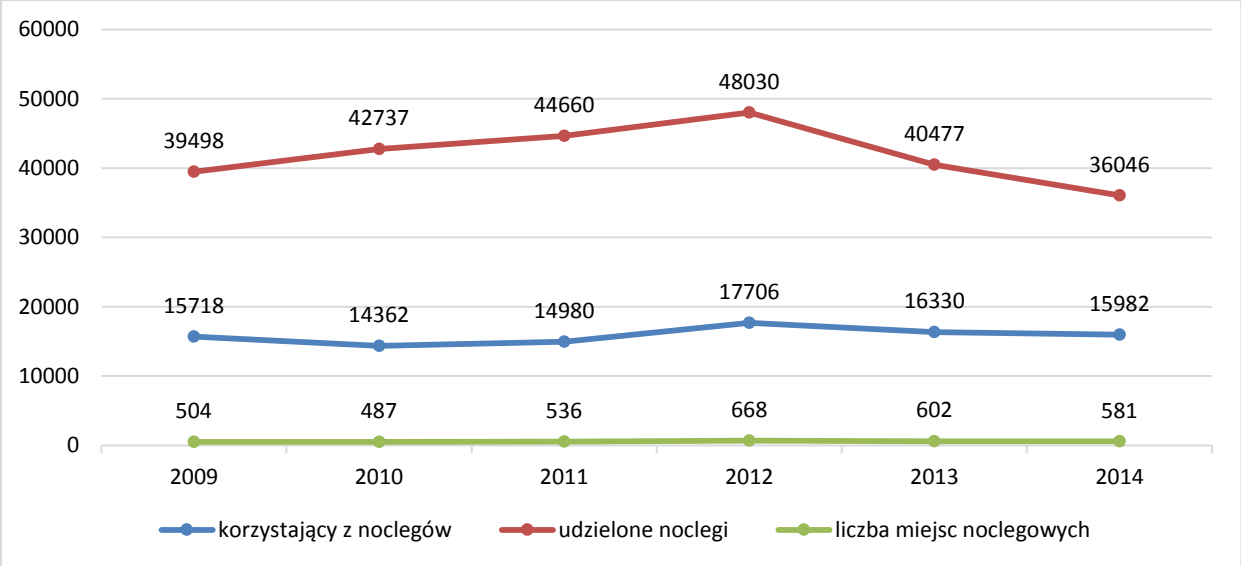
W obszarzeMOF działają 53 przychodnie oraz 29 praktyk lekarskich.W roku 2014 placówki podstawowej opieki zdrowotnej udzieliły 370,4 tys. porad lekarskich.W gminach działają łącznie 4 stacjonarne placówki pomocy społecznej. Placówki te dysponują łącznie 246 miejscami. Niemniej infrastruktura pomocy społecznej i zakres świadczonych usług jest niewystarczająca.W szczególności dotyczy rodziny i osób znajdujące się w trudnej sytuacji

życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych przemocą domową oraz wsparcia i aktywizacji osób starszych, których udział w ogóle mieszkańców obszaru w perspektywie roku 2035 będzie wzrastać[8].

2.1.6. Walory i potencjał turystyczny MOF

Teren MOF skupia 16 turystycznych obiektów noclegowych. Obiekty te dysponują 581 miejscami noclegowymi, z których w 2014 roku skorzystało 15982 osób, co stanowiło zaledwie 1,8% łącznej liczby osób korzystających z noclegów w regionie.

Wykres 7 Ruch turystyczny w MOF w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Należy podkreślić, iż od 2009 roku na względnie stałym poziomie pozostaje liczba miejsc noclegowych w MOF. Jednak liczba osób z nich korzystającychwzrosła w tym okresie o 1,6%, natomiast liczba udzielonych noclegów spasła o blisko 9%.

Na obszarze MOF zlokalizowanych wiele atrakcji turystycznych w tym:

- Podziemna Trasa Turystyczna im. prof. Feliksa Zalewskiego. Trasa ta, to ciąg chodników i komór dostosowanych do zwiedzania. Liczy sobie ona 150 metrów długości, a najniższa kondygnacja znajduje się na głębokości około 8,5 m,
- Podziemne Przejście Turystyczne w Jarosławiu - labirynt podziemnych obudowanych cegłą korytarzy i tuneli,

[8] Zgodnie z prognozą demograficzną GUS

- Przeworska Kolejka Wąskotorowa "Pogórzanin", która łączy stację kolei normalnotorowej oraz byłą cukrownię w Przeworsku z położonym w dolinie Sanu Dynowem; 46-kilometrowa trasa przecina Podgórze Rzeszowskie i Pogórze Dynowskie. Przebiega ona doliną rzeki Mleczki przez Przeworsk, Urzejowice, Kańczugę, Manasterz, Hadle Szklarskie, Jawornik Polski oraz doliną potoku Szklarka przez Szklary i Bachórz,
- trasy rowerowe, w tym niebieska trasa w Przeworsku, która przebiega przez Studzian - Nowosielce - Białoboki - Ostrów - Mikulice - Krzeczowice - Urzejowice. Długość szlaku wynosi 31,3 km.

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk jest miejscem charakteryzującym się bogatym dziedzictwem kulturowym.W wymiarze materialnym historia miejscowości MOF jest doskonale widoczna w zachowanych układach urbanistycznych,obiektach i przestrzeniach. Świadczą o tym także liczne wysokiej klasy zabytki na skalę regionalną i krajową. Ich zachowanie i pielęgnacja w ujęciu techniczno-architektonicznym oraz rozwój funkcjonalny, powinny stanowić przejaw ochrony dziedzictwa kulturowego obszaru. Stanowić one mogą motor rozwoju tego obszaru i magnes przeciągający turystów odwiedzających MOF. Do kluczowych obiektów tego obszaru zaliczyć można m.in.

- w Mieście Jarosławiu m.in.:
  - Kamienicę Orsettich,
  - Ratusz wraz z zabytkowym układem rynku,
  - Cerkiew,
  - Klasztor Sióstr Benedyktynek,
  - Kościół pw. św. Mikołaja i Stanisława biskupa, budowany w latach 1614-1624,
  - Klasztor ss. Niepokalanek,
  - KolegiataBożego Ciała - dawniej kościół św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty;
- w Mieście Przeworsku m.in:
  - Ratusz Miejski
  - Bazylikę P.W. Ducha Świętego,
  - Klasztor i Kościół oo. Bernardynów,
  - Kościółek i Klasztorss. Miłosierdzia,
  - Muzeum Zespół Pałacowo – Parkowy,
  - Zajazd Skansen Pastewnik stanowiący kompleks zabytkowej, drewnianej architektury,
  - mury obronne,
  - Zespół Kolejki Wąskotorowej;
- w Gminie Przeworsk:

- Zespół pałacowo- parkowy Turnauów z 1887 roku w Urzejowicach,
- Kościół parafialny św. Marii Magdaleny w Nowosielcach – zbudowany w II połowie XIV wieku, znajdujący się na szlaku architektury drewnianej województwa podkarpackiego,
- Zespół kolejki wąskotorowej (Urzejowice-Przeworsk),
- Zespół Domu myśliwskiego Ordynacji Przeworskiej - Borek;

- w Gminie Pawłosiów:
  - Zespoły Parkowo - Pałacowe ze strefami pełnej ochrony konserwatorskiej: Pawłosiów, Ożańsk,Cieszacin Mały, Cieszacin Wielki.

MOF położony jest na skrzyżowaniu szlaków turystycznych i sam oferując atrakcyjne obiekty i przestrzenie zabytkowe może stanowić element szerszej gamy produktów turystycznych województwa i bazę wypadową do Łańcuta (Zamek i Muzeum Powozów), Leżajska (Klasztor OO. Bernardynów z unikatowymi barokowymi organami), Przemyśla (Twierdza Przemyśl) oraz w Bieszczady. Należy podkreślić, iż dla pełnego wykorzystania potencjałów tych obiektów należy podjąć działania związane z renowacją, konserwacją oraz przystosowaniem obiektów i przestrzeni do wykorzystania turystycznego.

2.1.7. Transport i dostępność komunikacyjna MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław Przeworsk jest położony na przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych południowej Polski. Ważnymi elementami układu drogowego są przebiegająca w kierunku wschód-zachód, będąca elementem korytarza E-40, autostrada A-4 Korczowa – Katowice – Kraków - Zgorzelec oraz w kierunku północ-południe - droga krajowa nr 77 Warszawa - Lublin – Przemyśl - Medyka.Obszar zlokalizowany jest w pobliżu nowoczesnego przejścia z Ukrainą w Korczowej. To położenie stwarza, przy istniejącej sieci drogowej w mieście, możliwości rozwoju infrastruktury logistycznej w kierunku na Ukrainę oraz wykreowania atrakcyjnej oferty terenów inwestycyjnych. W otoczeniu MOF zlokalizowane jest również lotnisko w Jasionce k. Rzeszowa, posiadające segment CARGO, na lotnisku działają linie: PLL LOT, Lufthansa, Lufthansa Cargo, RYANAIR i EUROLOT.

Istotnym wyzwaniem rozwojowym obszaru funkcjonalnego jest poprawa dostępności drogowej do terenów mieszkalnych i inwestycyjnych drogami lokalnymi, stanowiącymi czynnik podnoszący atrakcyjność inwestycyjną tego obszaru. Ponadto wsparcia wymaga poprawa bezpieczeństwa na drogach obszaru, w tym poprzez poprawę jakości infrastruktury i właściwe oświetlenie dróg.W roku 2014 na drogach powiatu jarosławskiego

i przeworskiego, którego centralną część stanowi właśnie MOF doszło do 120 wypadków, w których zginęło 8 osób, a 148 zostały ranne[9].

Tabela 4. Zdarzenia drogowe zaistniałe na terenie działania KPP w Przeworsku i KPP w Jarosławiu

	Powiat jarosławski		Powiat przeworski	
	2013	2014	2013	2014
Wypadki	48	32	75	88
Ofiary śmiertelne	7	5	7	3
Osoby ranne	59	33	95	115
Kolizje drogowe	857	754	436	476

Źródło: opracowanie własne na podstawie KPP w Przeworsku i KPP w Jarosławiu

Tabela 5.Liczba ofiar wypadków drogowych w powiecie jarosławskim i przeworskim oraz w województwie podkarpackim

	wypadki drogowe na 100 tys. ludności			
	2011	2012	2013	2014
	osoba			
Województwo podkarpackie	99,1	84,9	84,9	82,2
Powiat jarosławski	75,8	42,5	38,5	26,3
Powiat przeworski	148,7	134,9	94,6	111,4
	ofiary śmiertelne na 100 tys. pojazdów			
	2011	2012	2013	2014
	osoba			
Województwo podkarpackie	18,13	14,46	11,49	10,60
Powiat jarosławski	19,52	11,94	10,01	5,89
Powiat przeworski	31,31	30,41	14,67	4,06
	ofiary śmiertelne na 100 tys. ludności			
	2011	2012	2013	2014
	osoba			
Województwo podkarpackie	10,53	8,64	7,09	6,77
Powiat jarosławski	11,40	7,34	6,55	4,10
Powiat przeworski	17,63	17,64	8,84	2,53
	ranni na 100 tys. pojazdów			
	2011	2012	2013	2014
	osoba			
Województwo podkarpackie	213,18	177,49	171,23	160,83
Powiat jarosławski	168,68	68,99	72,55	38,90
Powiat przeworski	351,08	282,34	199,15	233,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

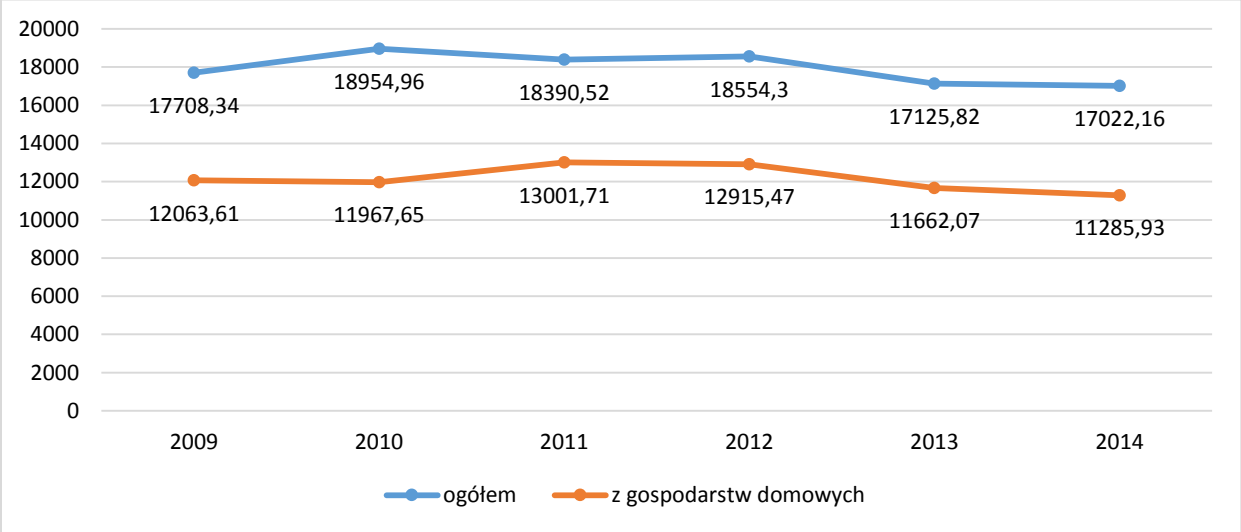
Z uwagi na liczbę wypadków oraz ich skutki wszelkie działania zmierzające do podniesienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym należy uznać za priorytetowe.

[9] Dane dotyczące wypadków i kolizji drogowych dostępne są tylko na poziomie powiatu.

2.1.8. Infrastruktura ochrony środowiska

Wyzwaniem dla gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk jest również rozwój infrastruktury ochrony środowiska. Na obszarze MOF w 2014 roku zebrano17 022,2 ton zmieszanych odpadów komunalnych, w tym 11 285,9ton stanowiły odpady pochodzące z gospodarstw domowych. Wielkości te były niższe aniżeli w roku 2009 odpowiednio o 6,44% i 3,87%. Odpady komunalne zebrane w MOF stanowią ok 5,5% wszystkich tego typu odpadów w województwie podkarpackim.

Wykres 8Wielkość odpadów komunalnych zmieszanych, zebranych w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W MOF stale wzrasta liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych, których w 2013 roku było 10423, o 4% więcej niż w 2009 r. Rosnąca konsumpcja oraz liczba budynków objętych obowiązkiem zbieraniem odpadów wymaga rozbudowy systemu gromadzenia i przetwarzania odpadów.

Istotnym wyzwaniem związanym z zachowaniem walorów środowiska naturalnego MOF Jarosław-Przeworsk jest poprawa jakości powietrza. Na terenie MOF w Jarosławiu zlokalizowane jest stanowisko monitorowania stanu zanieczyszczenia powietrza. Na podstawie monitoringu prowadzonego w tym punkcie, w latach 2009-2013, do głównych wyzwań związanych z zanieczyszczeniem powietrza jest przekraczany średnioroczny poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10.Na wysokość notowanych stężeń pyłu PM10 wpływ wywiera głównie niska emisja z sektora komunalno-bytowego[10]. Istotnym emitorem pyłów PM10 jest również rolnictwo. Obszar MOF należy do terenów charakteryzujących się najwyższym wskaźnikiem emisji pyłu PM10 z upraw wynoszącym 2,5-3,4 Mg/rok. Przez MOF

[10]Pięcioletnia ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim obejmująca lata 2009-2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, http://www.wios.rzeszow.pl

Jarosław-Przeworsk przebiegają ważne szlaki komunikacyjne.W województwie podkarpackim to właśnie emisja liniowa jest głównym emitorem dwutlenku azotu i benzenu[11].

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF 85,8% mieszkańców korzysta z oczyszczalni ścieków przy średniej w regionie 67,8%.Z uwagi na niezadawalający stan techniczny części istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków konieczne będzie podjęcie prac modernizacyjnych (m.in. w zakresie podniesienia efektywności energetycznej urządzeń technicznych, zagospodarowania osadów ściekowych, unowocześnienie technologii oczyszczania). Dodatkowo konieczna jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej m.in. w związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego oraz obszarów przeznaczonych pod działalność gospodarczą. Inwestycje ww. zakresie przewidziane są m.in. na terenie Gminy Pawłosiów oraz Miasta Przeworsk.

Jednocześnie zmniejsza się zużycie wody w obszarze MOF. Zużycie to w okresie 2003-2013 spadło o 20%, w tym zużycie przez przemysł o 68% i gospodarstwa domowe o ok. 10%.

Tabela 6. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2014 r.

	Miasto Jarosław	Miasto Przeworsk	Gmina Przeworsk	Gmina Pawłosiów	MOF	Województwo podkarpackie
Z wodociągów	94,0	95,5	92,5	87,9	**92,5**	80,2
Z kanalizacji	82,3	92,6	87,3	81,1	**85,8**	68,7
Z gazu	96,5	88,4	70,7	77,0	**83,2**	72,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2 Analiza powiązań przestrzennych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław – Przeworsk.

2.2.1. Powiązania przestrzenne

Analiza powiązań przestrzennych została oparta na danych o dojazdach do pracy w roku 2006, udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto, że miarą powiązań między dwoma gminami będzie liczba dojazdów do pracy łącznie w obu kierunkach. Uwzględniają one dojazdy do pracy w 2006 roku do przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 9 osób.

[11] Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, http://www.wios.rzeszow.pl

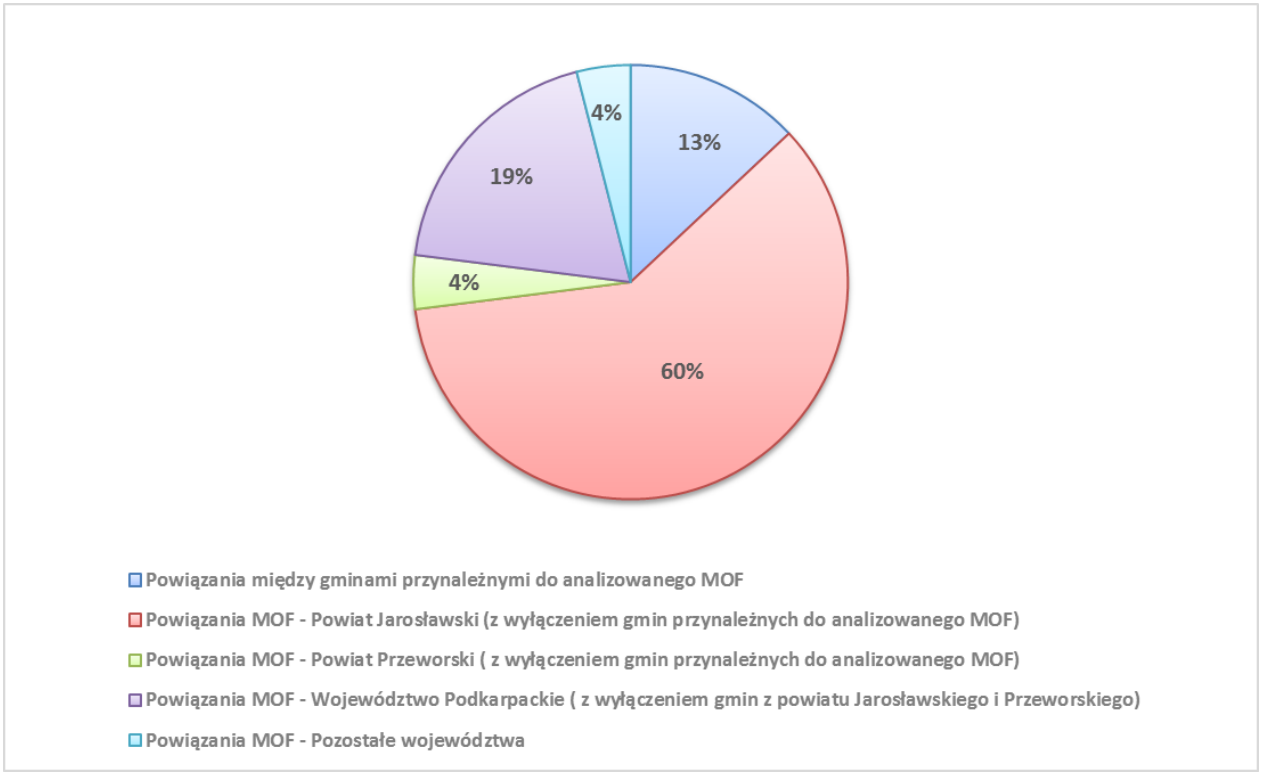
W związku z tym przedstawiona analiza może nie uwzględniać wszystkich występujących aktualnie powiązań między gminami, jednak stanowi możliwie najlepsze do osiągnięcia przybliżenie stanu rzeczywistego.

2.2.2. Struktura i siła powiązań

Strumień powiązań gmin przynależnych do analizowanego MOF szacuje się w 2006 roku na 6 062 dojazdy do pracy w obu kierunkach, z czego:

- 789 stanowiły powiązania wewnątrz MOF,
- 3 639 – powiązania między MOF i gminami w powiecie Jarosławskim (z wyłączeniem gmin przynależnych do analizowanego MOF),
- 220 – powiązania między MOF i gminami w powiecie Przeworskim (z wyłączeniem gmin przynależnych do analizowanego MOF),
- 1 154 – powiązania między MOF i pozostałymi gminami w województwie Podkarpackim,
- 260 – powiązania między MOF a pozostałymi województwami w kraju.

Wykres 9.Struktura powiązań przestrzennych gmin przynależnych do MOF.

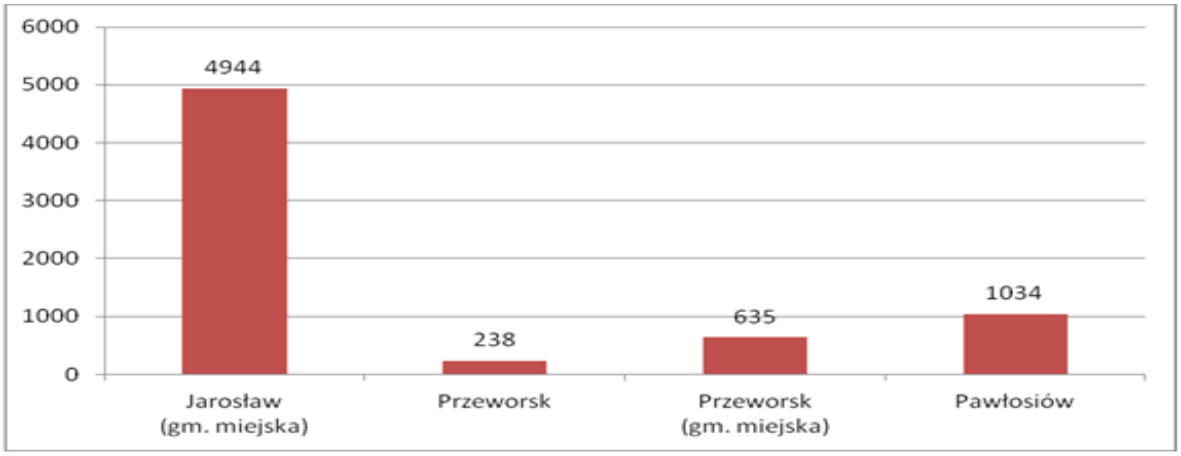

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2006 rok, · http://www.stat.gov.pl

Na wykresie 10 przedstawiono strukturę powiązań w podziale na cztery gminy wchodzące w skład MOF. Dominującą rolę odgrywa gmina miejska Jarosław (4944 dojazdy lub wyjazdy do pracy – 72% całej liczby powiązań gmin w MOF). Drugą w kolejności jest gmina

Pawłosiów, której siła powiązań jest szacowana na 1034 dojazdy lub wyjazdy do pracy (15% całości). Pozostałe dwie gminy: gmina miejska Przeworsk oraz gminaPrzeworsk generują lub absorbują 12% wszystkich dojazdów lub wyjazdów do pracy.

*Wykres 10.Powiązania przestrzenne gmin przynależnych do analizowanego MOF**

** ze względu na uwzględnienie powiazań w obu kierunkach między czterema analizowanymi gminami suma liczby dojazdów przedstawiona na tym wykresie różni się od wartości 6062 dojazdów do pracy.*
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2006 rok, · http://www.stat.gov.pl

W dalszej części podrozdziału przedstawiono szczegółową strukturę powiązań wewnątrz MOF Jarosław -Przeworsk.

2.2.3. Powiązania wewnątrz MOF

Powiązania między gminami wewnątrz MOF stanowią 13% wszystkich powiązań gmin przynależnych do MOF.

Tabela 7Struktura powiązań między gminami wewnątrz MOF

		Gmina docelowa			
		Jarosław (gm. miejska)	Przeworsk	Przeworsk (gm. miejska)	Pawłosiów
Gmina źródłowa	Jarosław (gm. miejska)	0	0	51	106
	Przeworsk	11	0	120	0
	Przeworsk (gm. miejska)	0	0	0	0
	Pawłosiów	475	0	26	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2006 rok, · http://www.stat.gov.pl

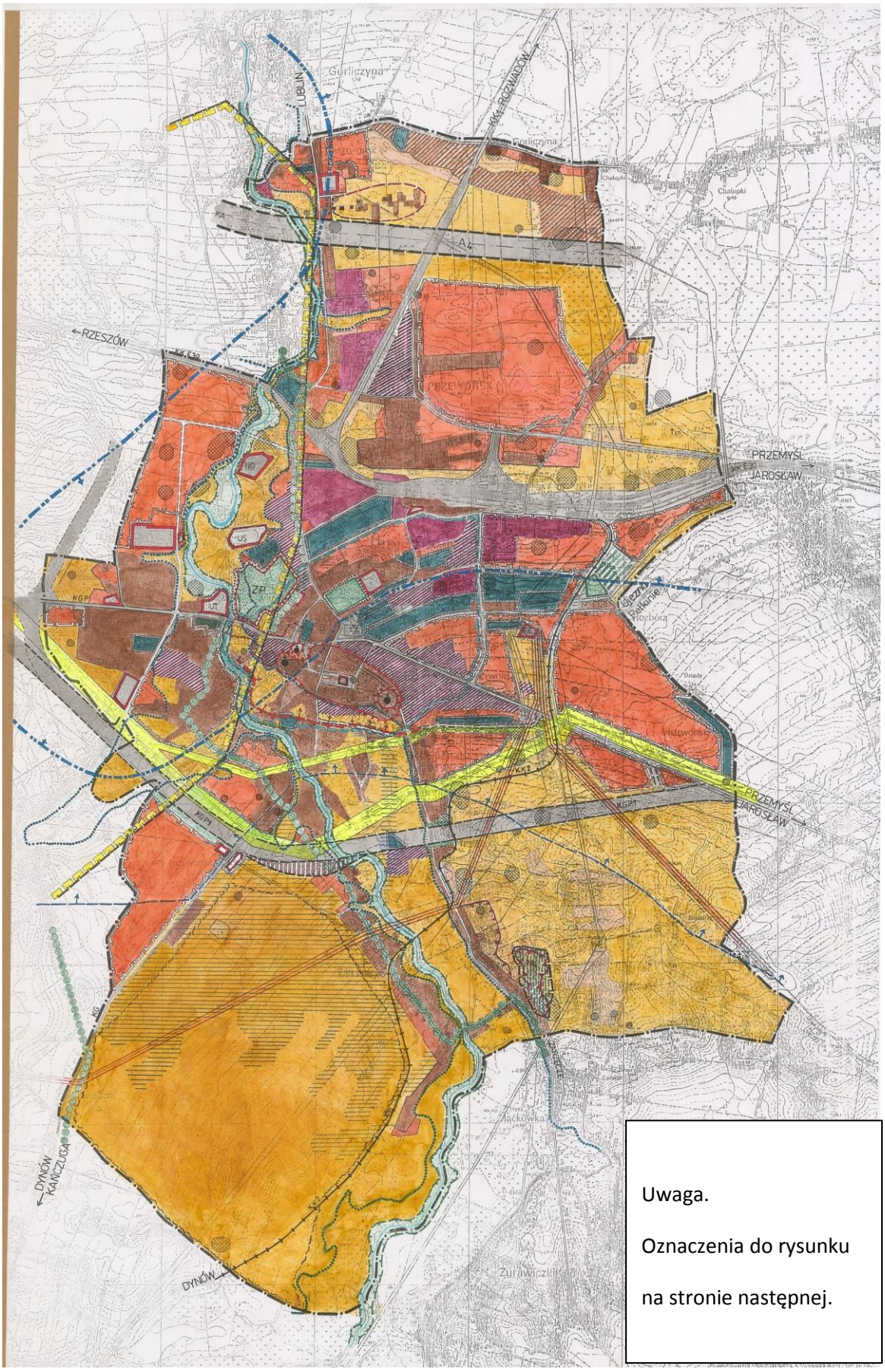
Najsilniejsze w 2006 roku były powiązania między gminą miejską Jarosław oraz Pawłosiowem (475 dojazdów), które stanowiło 74% wszystkich powiązań wewnątrz MOF. Drugim pod względem siły były powiązania między gminą miejską Przeworsk a gminą wiejską Przeworsk (120 dojazdów), odpowiadające 15% wszystkich powiązań wewnątrz MOF.Z uwagi na zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze (w tym większą skłonność osób do pracy poza miejscem zamieszkania) konieczne jest podjęcie działań mających na celu usprawnienie

powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi jednostkami tworzącymi MOF.W szczególności konieczne jest podniesienie jakości oraz rozwój usług w zakresie transportu publicznego (jako transportu zintegrowanego).

2.2.4. Spójność polityki przestrzennej

Dla potrzeb opracowania przeanalizowano spójność polityk przestrzennych jednostek administracyjnych MOF. Analizę wykonano na poziomie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Przeworsk.

Uwaga.

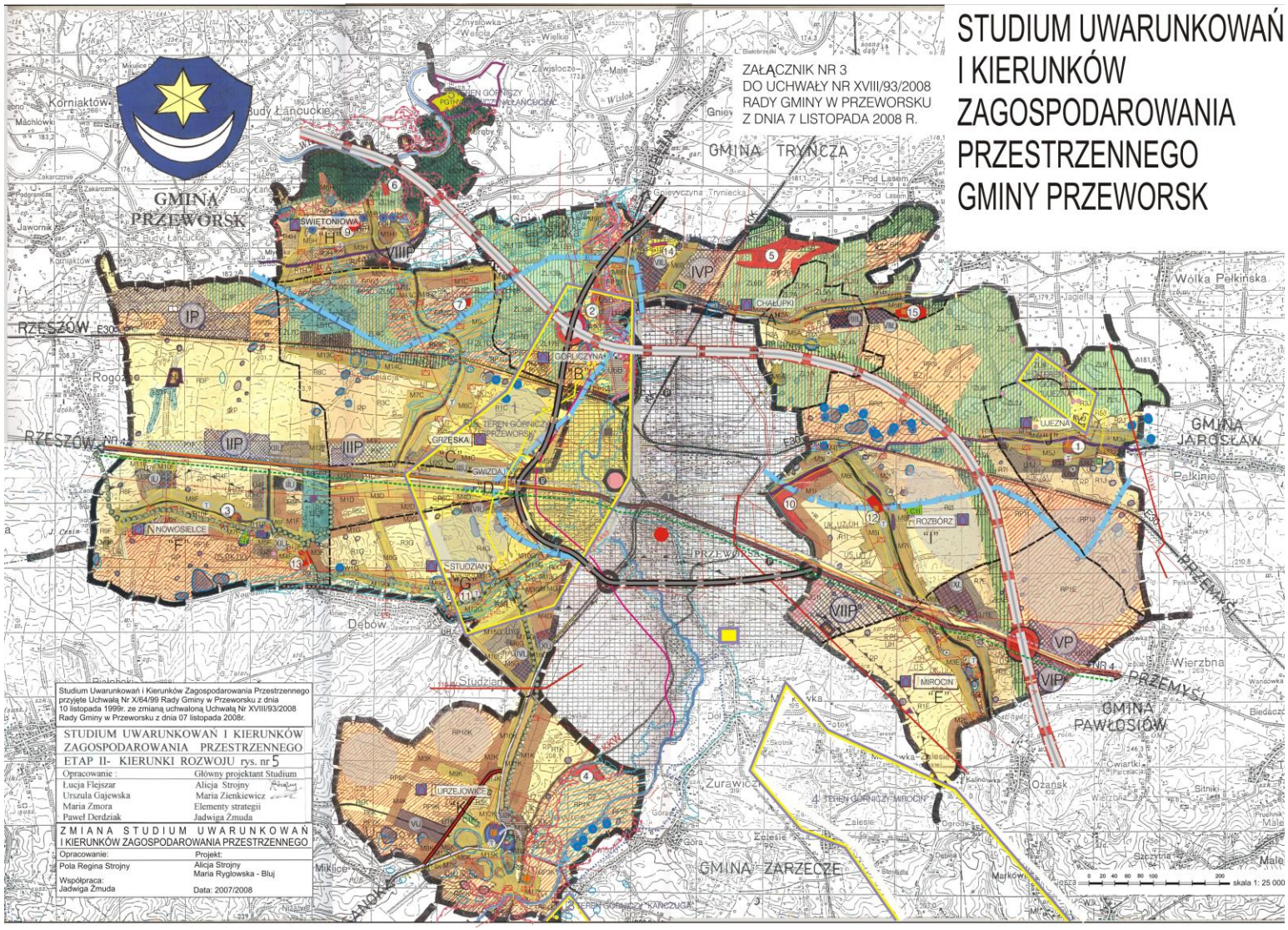
Oznaczenia do rysunku

na stronie następnej.

Oznaczenia do Rys.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Przeworsk.

Rysunek 3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeworsk

Uwaga.

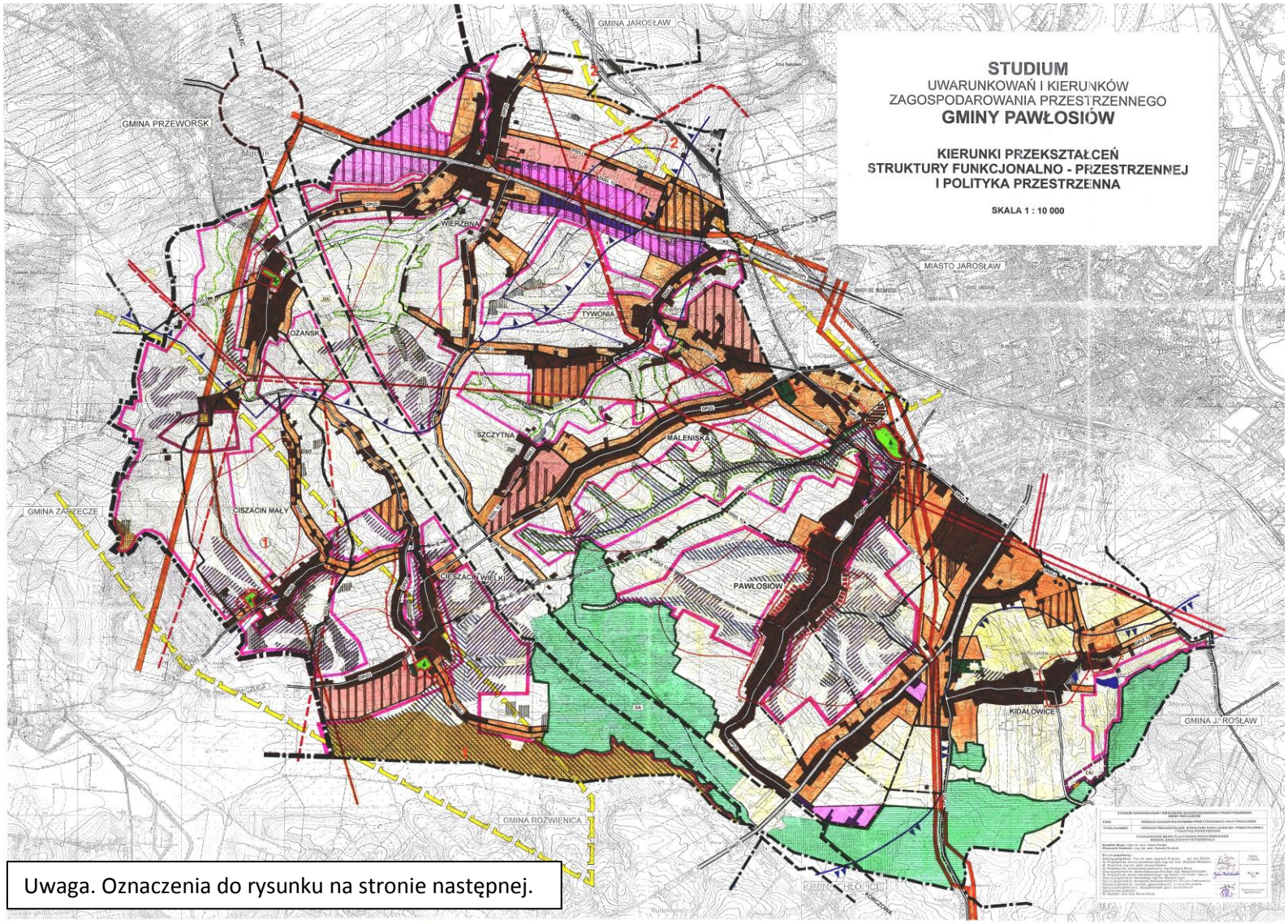
Oznaczenia do rysunku

na stronie następnej.

Oznaczenia do Rys.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeworsk

Rysunek 4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pawłosiów

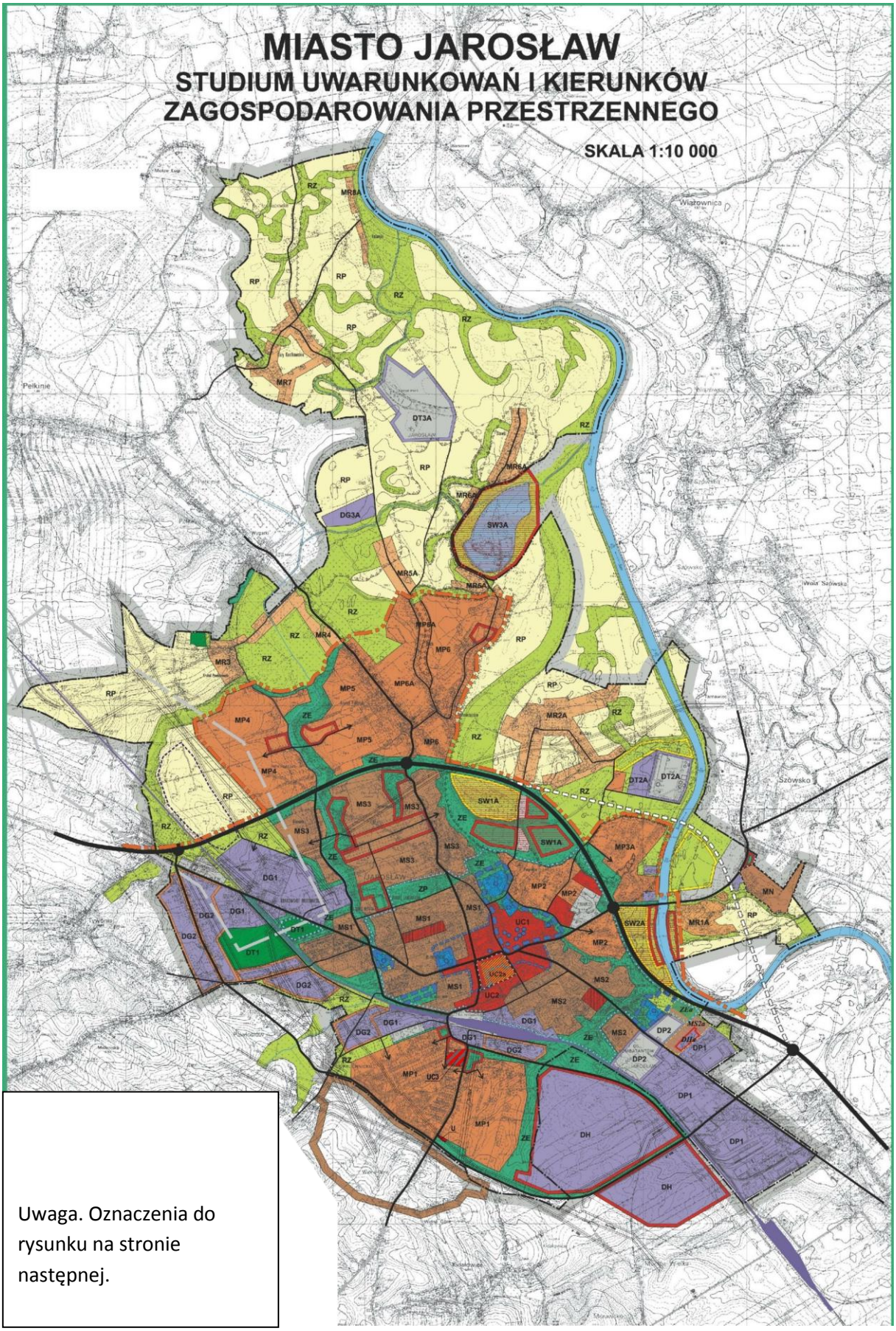

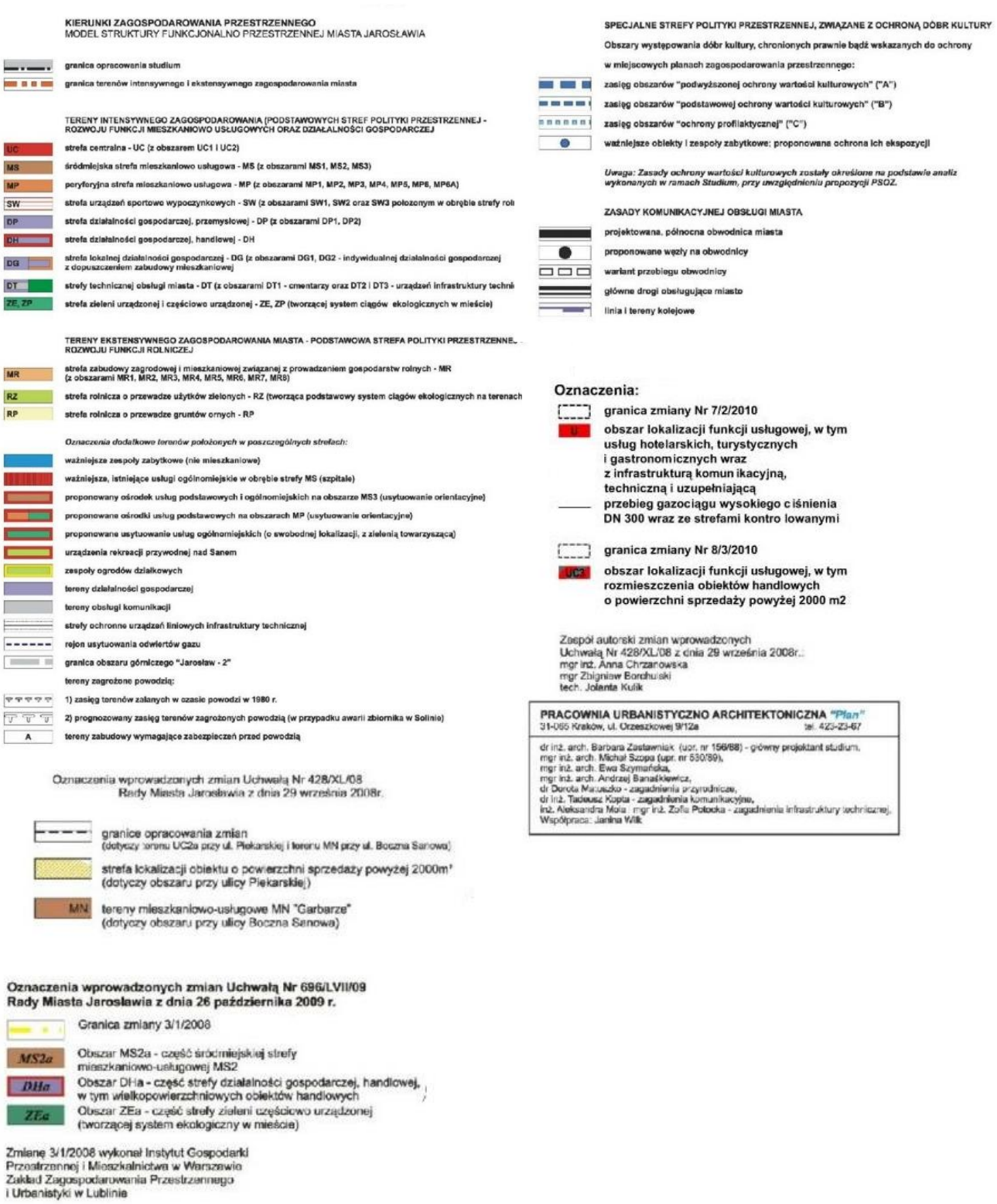
Uwaga. Oznaczenia do rysunku na stronie następnej.

Oznaczenia do Rys.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pawłosiów

Rysunek 5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Jarosław.

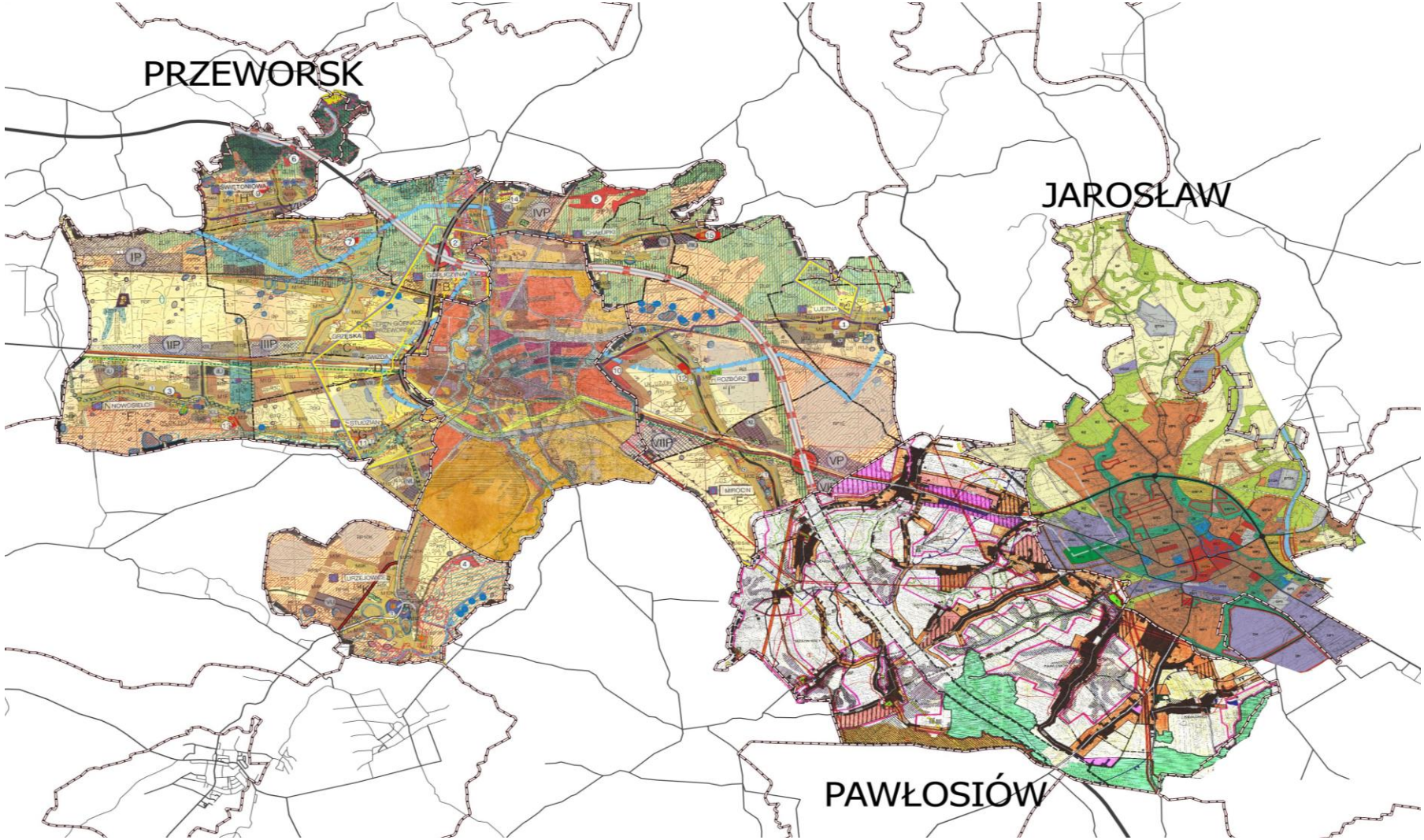

Oznaczenia do Rys.5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Jarosław.

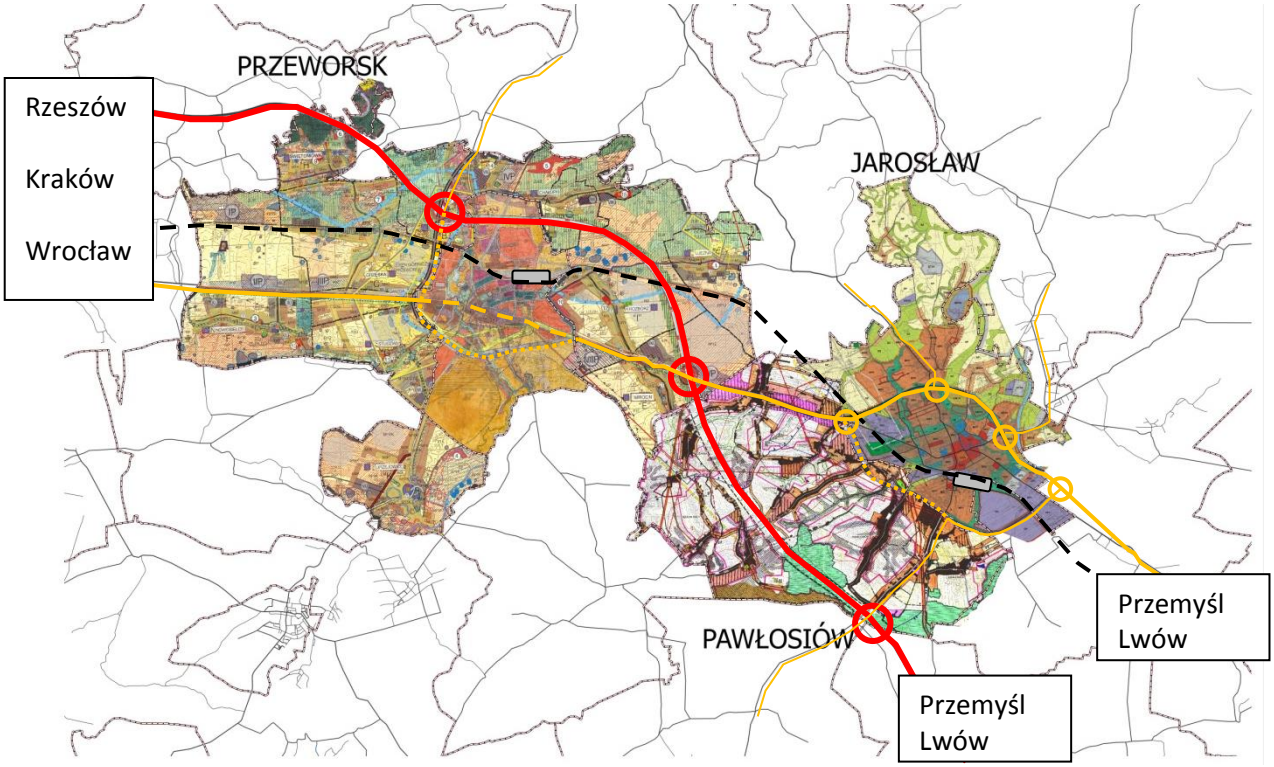
W wyniku analizy Studiów uwarunkowań stwierdzono zgodność polityk kierunkowych ze strukturą przestrzenną miast i gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław - Przeworsk. Zauważyć można ukierunkowanie rozwojowych obszarów produkcyjnych i handlowo-usługowych na wykorzystanie atrybutu położenia w relacji do autostrady A-4. Może to również w przyszłości wzmocnić znaczenie lokalnego obszaru funkcjonalnego.

Rysunek 6. Synteza studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław –Przeworsk

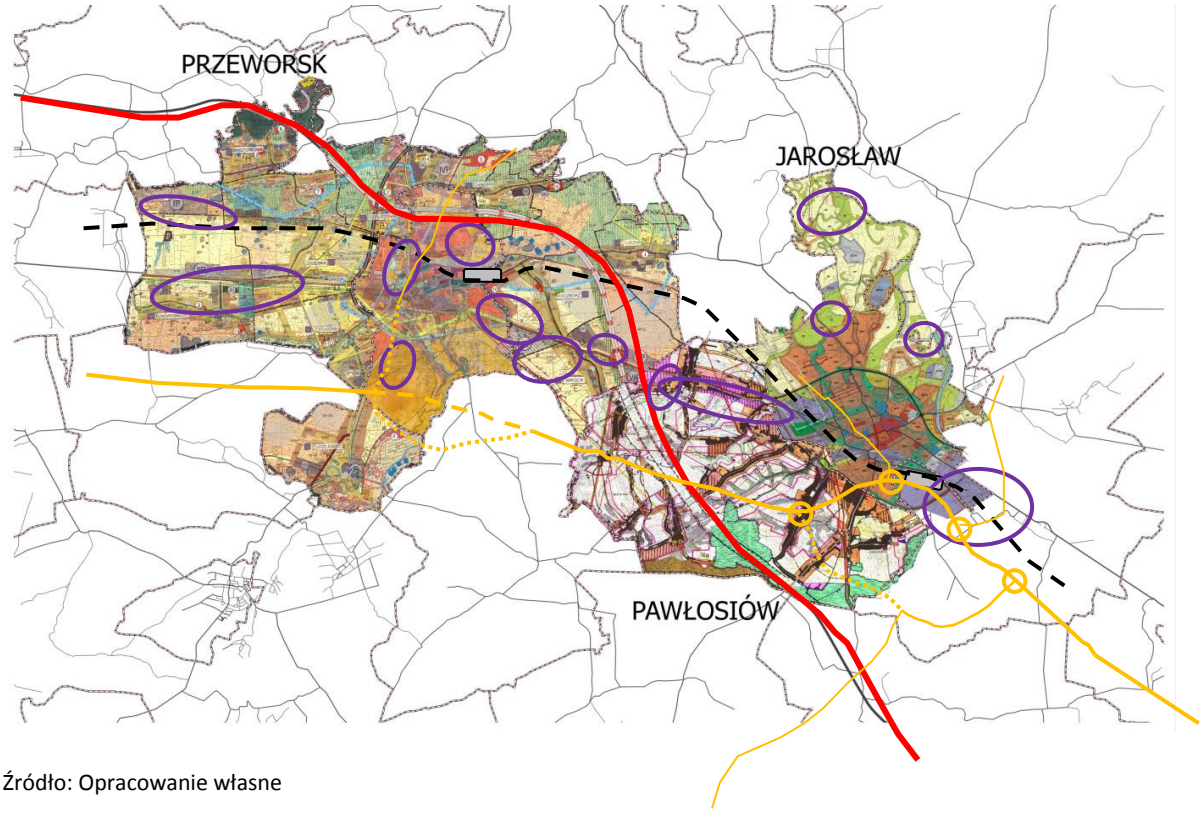
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7. Struktura transportowa stanowi dominujący zwornik układu przestrzennego MOF

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 8. Tereny inwestycyjne w strukturze przestrzennej MOF Jarosław-Przeworsk

Źródło: Opracowanie własne

Dziedzictwo architektoniczno-urbanistyczne

Silną stroną MOF Jarosław-Przeworsk jest bogactwo historycznych zasobówarchitektonicznych oraz wysoka wartość zespołów urbanistycznych.W obrębie gmin wyróżnić możnanastępujące obiekty i ich zespoły:

Gmina Miejska Jarosław:

- Park Kulturowy Zespołu Staromiejskiego oraz Zespołu Klasztornego OO. Dominikanów,
- Cerkiew,
- Kolegiata pw. Bożego Ciała,
- Kościół Panny Marii,
- Klasztor Sióstr Benedyktynek.

Gmina Miejska Przeworsk:

- Zespół śródmiejskiej zabudowy z licznymi obiektami (stanowiący strefę pełnej ochrony konserwatorskiej),
- Muzeum Zespół Pałacowo – Parkowy.

Gmina Przeworsk:

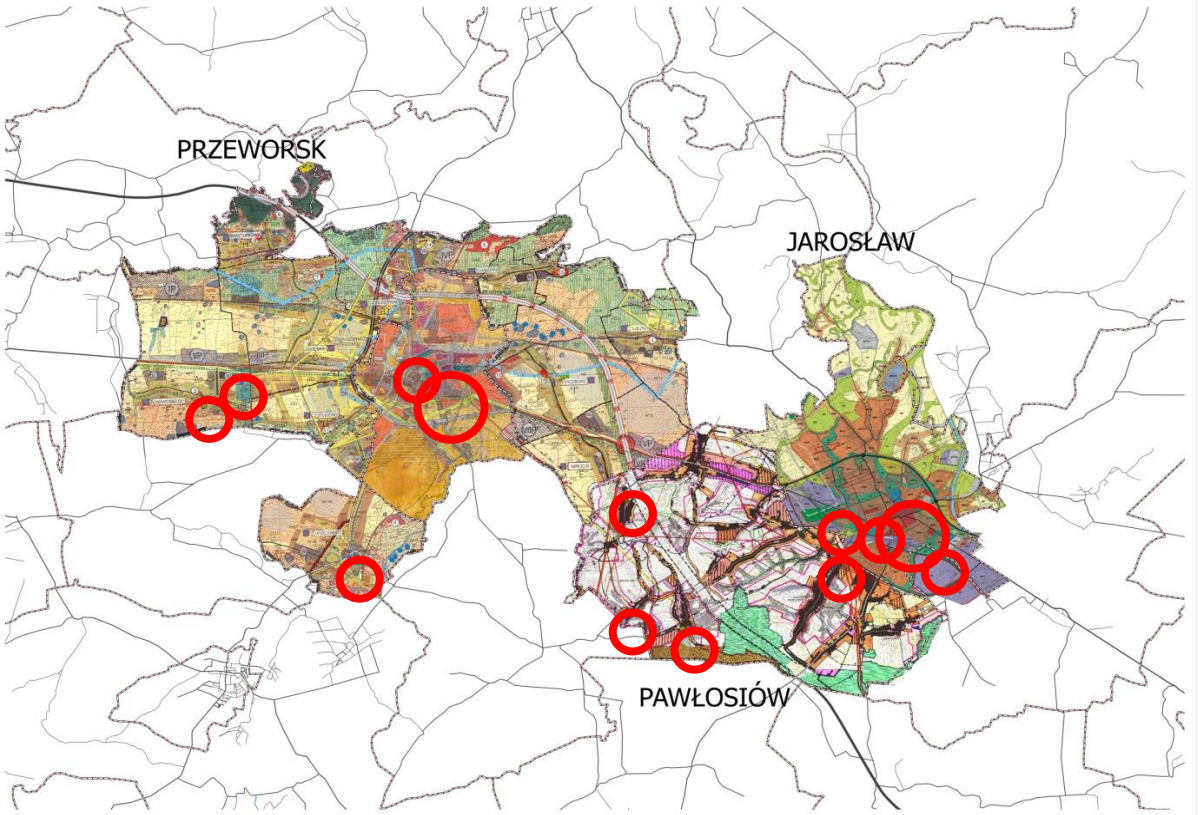
Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Zespół pałacowo- parkowy Turnauów z 1887 roku w Urzejowicach,
- Kościół parafialny św. Marii Magdaleny w Nowosielcach – zbudowany w II połowie XIV wieku, znajdujący się na szlaku architektury drewnianej województwa podkarpackiego,
- Zespół kolejki wąskotorowej (Urzejowice-Przeworsk),
- Zespół Domu myśliwskiego Ordynacji Przeworskiej - Borek;

Gmina Pawłosiów :

- Zespoły Parkowo - Pałacowe ze strefami pełnej ochrony konserwatorskiej:
  - Zespół Parkowo- Pałacowy Pawłosiów,
  - Zespół Parkowo- Pałacowy Ożańsk,
  - Pozostałości zespołu dworskiego w Cieszacinie Małym,
  - Zespół Parkowo- Pałacowy Cieszacin Wielki.

Rysunek 9. Dziedzictwo architektoniczno-urbanistyczne - położenie głównych obiektów i zespołów urbanistycznych

Źródło: Opracowanie własne

W obrębie zasobów dziedzictwa materialnego wyróżnić można następujące podstawowe dwie grupy:

- Zespoły śródmiejskie – stanowiące zgrupowania cennych obiektów, a nawet ich kompleksów z zachowanym układem urbanistycznym (Jarosław, Przeworsk),
- Zespoły rezydencjonalne z przyległymi założeniami parkowymi.

Dodatkowo poza najcenniejszymi zabytkami i układami rejestrowymi występują obiekty ewidencjonowane na poziomie gminnym, uzupełniające paletę potencjalnych zainteresowań zwiedzających i współtworzące bazę tożsamości lokalnej.

Szczególnie śródmiejskie zespoły i układy zabytkowe stanowić mogą podstawę do rozwoju turystyki opartej o zasoby kultury i walory miasta. Wspiera je zespół obiektów rezydencjonalnych tworzących sieć założeń parkowo-pałacowych, znajdująca istotną kontynuację poza granicami MOF.

Bazę turystyczną uzupełniają też zasoby agroturystyczne związane z potencjałem krajobrazowym regionu, głównie w oparciu o dolinę Sanu.

2.3 Główne potencjały, bariery i uwarunkowania rozwoju obszaru funkcjonalnego – Analiza SWOT

Tabela 8Analiza SWOT dla obszaru funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk - czynniki kluczowe

SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Wielowiekowa tradycja i wielokulturowe dziedzictwo Jarosławia i Przeworska. S2. Zachowane zabytkowe układy urbanistyczne i koncentracja zabytkowej architektury o wysokiej wartości. S3. Atrakcyjne tereny inwestycyjne, w tym tereny w sąsiedztwie węzłów autostrady A4. S4. Urozmaicona struktura gospodarcza – przedsiębiorstwa różnej wielkości oraz reprezentujące różne branże. S5. Dobra dostępność handlu i usług. S6. Duża powierzchnia terenów rolnych, w tym o wysokich klasach bonitacyjnych, korzystne warunki do rozwoju produkcji żywności ekologicznej. S7. Turystyczny potencjał obszaru opierający się na dziedzictwie przyrodniczo-kulturowym oraz jakości środowiska. S8. Wyróżniające imprezy kulturalne, w tym Festiwal Muzyki Dawnej w Jarosławiu, Międzynarodowy Festiwal Kultury Kresowej, Przeworsk Blues Festiwal. S9. Funkcjonowanie placówek edukacyjnych wszystkich szczebli, w tym uczelni wyższych. S10. Korzystna lokalizacja obszaru w układzie europejskich, krajowych i regionalnych korytarzy transportowo–komunikacyjnych: ▪ węzły autostrady A4, ▪ drogi krajowe, ▪ dogodne połączenia drogowe z głównymi ośrodkami Podkarpacia, ▪ szlaki i węzły kolejowe, ▪ bliskość lotniska.	W1. Osłabianiepotencjału demograficznego obszaru (emigracja zarobkowa), odpływ ludzi młodych i wykwalifikowanych kadr. W2. Brak kompleksowej oferty i niepełne przygotowanie oferty inwestycyjnej w szczególności skierowanej do MŚP (brak infrastruktury wspierającej MŚP wm.in. w formie inkubatorów przedsiębiorczości). W3. Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia. W4. Niesatysfakcjonujący rozwój i stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W5. Wymagające poprawy bezpieczeństwo ruchu drogowego, w tym w zakresie oświetlenie dróg. W6. Niewystarczająca ilość zasobów mieszkaniowych w tym w szczególności zasobu komunalnego, socjalnego. W7. Niski poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie opieki społecznej i zdrowotnej. W8. Marginalizacja osób wykluczonych społecznie. W9. Niewystarczająca infrastruktura i zakres usług opieki społecznej dla osób zagrożonych marginalizacją w tym osób niepełnosprawnych, starszych, bezdomnych. W10. Niski poziom wykorzystania potencjału turystycznego obszaru. W11. Zły stan i niedostosowanie obiektów zabytkowych dla potrzeb turystyki. W12. Niezadawalający stan techniczny oraz poziom wyposażenia instytucji kultury z terenu MOF. W13. Wymagająca zintensyfikowania aktywność organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnych. W14. Niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców. W15. Brak koordynacji i systemowego rozwiązania w zakresie gospodarki odpadami na obszarze MOF.

	W16. Niedobory w zakresie infrastruktury komunalnej obniżającej atrakcyjność przestrzeni i bezpieczeństwo ruchu drogowego (stan infrastruktury ruchu pieszego, rowerowego, oświetlenia). W17. Brak zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej (transport autobusowy) pomiędzy Gminami tworzącymi MOF.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
O1. Środki na rzecz rozwoju społecznego w ramach budżetu państwa, funduszy europejskich i funduszy celowych. O2. Dostępność środków unijnych na rozwój obszarów wiejskich. O3. Specjalne instrumenty wspierające rozwój regionów Polski Wschodniej. O4. Wzrost znaczenia czynników kulturowych w kształtowaniu inwestycyjnej atrakcyjności miast i regionów. O5. Możliwość pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację projektów proekologicznych. O6. Dostępność wsparcia na rozwój przedsiębiorczości społecznej. O7. Znaczący potencjał ludnościowy w dużych ośrodkach miejskich położonych w regionie, dla których MOF może pełnić funkcje mieszkaniowe i wypoczynkowe. O8. Wzrost popytu na usługi czasu wolnego, w tym turystykę, agroturystykę, rekreację, kulturę i rozrywkę. O9. Wzrost uprawnień samorządu terytorialnego w dziedzinie gospodarowania odpadami komunalnymi i pozyskiwania odnawialnych źródeł energii.	T1. Wysoka atrakcyjność mieszkaniowa oraz atrakcyjność rynku pracy dużych ośrodków miejskich w Polsce i w Europie stwarzająca zagrożenie dalszej emigracji najbardziej mobilnych grup mieszkańców oraz deficytu wykwalifikowanych kadr na lokalnym rynku pracy. T2. Częsta zmiana regulacji prawnych dotyczących funkcjonowania instytucji sektora publicznego. T3. Utrzymujące się w Polsce wysokie bezrobocie wpływające na obniżanie atrakcyjności warunków pracy oraz generujące zagrożenie migracyjne. T4. Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej. T5. Lokalizacja głównych centrów przemysłowych i gospodarczych kraju w znaczącej odległości od MOF skutkująca bardzo małym zainteresowaniem inwestorów krajowych i zagranicznych lokalizowaniem inwestycji na terenie MOF. T6. Niekorzystne procesy demograficzne i społeczne. T7. Obciążanie samorządów terytorialnych kolejnymi zadaniami bez stosownego wsparcia finansowego. T8. Duża konkurencja o środki na finansowanie rozwoju lokalnego. T9. Skomplikowana sytuacja polityczna Ukrainy ograniczająca możliwości nawiązywania współpracy z podmiotami w tym kraju.

Część III. Strategiczna

3.1 Misja Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk podkarpackim biegunem zrównoważonego rozwoju gospodarczego opartym na wykorzystaniu położenia geograficzno-komunikacyjnego, walorów przyrodniczo-kulturowych oraz ukształtowanych wewnętrznych sieciach współpracy.

3.2 Wizja rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk

Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk po roku 2020 cechować będzie:

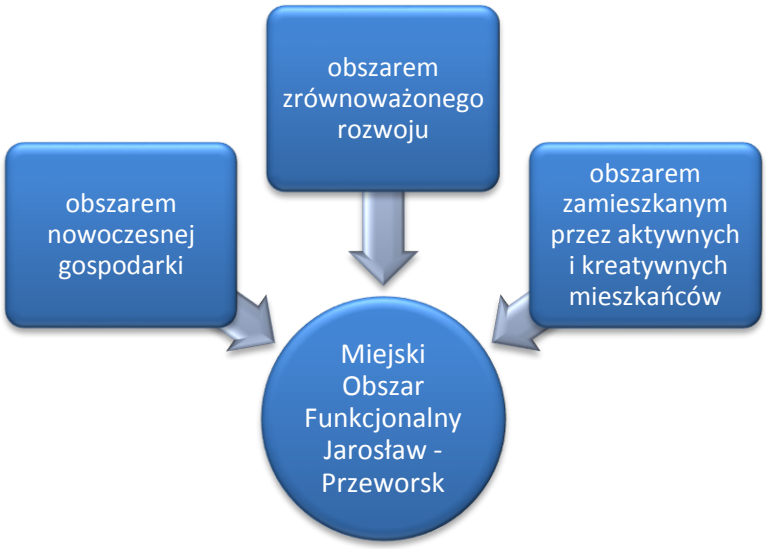
- systematyczne wzmacnianie związków łączących podmioty zlokalizowane w obszarze funkcjonalnym oraz zastępowanie relacji konkurencyjnych relacjami kooperacyjnymi, w szczególności w aspekcie:
    - współpracy samorządów terytorialnych zorientowanej na przyciąganie nowych inwestorów i mieszkańców oraz kreowanie komplementarnych udogodnień dla podmiotów wewnętrznych i podmiotów z otoczenia,
    - wspólnego planowania rozwoju z uwzględnieniem poszanowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego obszaru,
    - kształtowania partnerstw pozwalających na łączenie specyficznych kompetencji i zasobów samorządów, biznesu, nauki, edukacji oraz organizacji pozarządowych;
- rozwój nowoczesnej gospodarki, opartej na:
    - rozwijającej się przedsiębiorczości lokalnej prowadzącej do wykorzystania potencjałów obszaru oraz zaspokajania potrzeb lokalnego rynku,
    - usytuowaniu na szlakach komunikacyjnych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym oraz dostępności różnorodnej infrastruktury transportowej,
    - atrakcyjnych terenach inwestycyjnych o pełnym uzbrojeniu oraz dogodnych powiązaniach z krajowym i europejskim systemem komunikacyjnym,
    - walorach przyrodniczo-kulturowych wykorzystywanych zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego,
    - zdywersyfikowanej strukturze gospodarki, którą tworzą:
        - nowoczesne przedsiębiorstwa skupione w strefach inwestycyjnych, niewywierające negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze,
        - turystyka oparta na wykorzystaniu atutów przyrodniczych i kulturowych obszaru, w tym turystyka edukacyjna, kulturalna, agroturystyka, rodzinna,
        - wyspecjalizowane rolnictwo powiązane z przemysłem przetwórczym;
- wysoka jakość i poziom życia opierające się na:

- atrakcyjnych miejscach pracy zapewniających wykorzystanie kapitału ludzkiego obszaru oraz gwarantujących zadowalający poziom dochodów mieszkańców,
- jakości przestrzeni nacechowanej wyjątkowymi wartościami przyrodniczymi i kulturowymi oraz pielęgnowanej i wzbogacanej przez samorządy oraz mieszkańców,
- wysoka dbałość o osoby zagrożone marginalizacją,
- dostępności usług publicznych umożliwiających codzienne funkcjonowanie i rozwój mieszkańców,
- urozmaiconej ofercie usług czasu wolnego, w szczególności ofercie kulturalnej oraz rekreacyjnej,
- silnych relacjach międzyludzkich, zaangażowaniu mieszkańców w rozwój swoich miejscowości, kształtowaniu się społeczeństwa obywatelskiego.

3.3Osie priorytetowe i cele szczegółowe Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk

Zarysowana wizja rozwoju obszaru funkcjonalnego przekłada się na 3 osie priorytetowe.

Rysunek 10. Osie priorytetowe MOF

Źródło: Opracowanie własne

3.3.1. Oś priorytetowa I: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki

Realizacja działań podejmowanych w ramach tej osi powinna służyć rozwojowi gospodarczemu obszaru i przyciąganiu inwestycji wzmacniających w trwały sposób strukturę gospodarczą obszaru. Istotnym czynnikiem rozwoju obszaru MOF jest korzystne położenie

obszaru (obszar przygraniczy) w bezpośrednim sąsiedztwieautostrady A-4, co wymagajednak przygotowania uzbrojonych terenów inwestycyjnych z dobrym połączeniem z autostradą. Wyzwaniem jest racjonalne gospodarowanie posiadanymi terenami inwestycyjnymi, aw konsekwencji wykorzystywanie tych terenów dla rozwoju i dywersyfikowania lokalnej bazy gospodarczej oraz podnoszenia jej konkurencyjności oraz tworzenia miejsc pracy. Wyzwaniem jest również rozwijanie nowych działalności produkcyjnych i usługowych opierających się na wykorzystywaniu wiedzy oraz przedsiębiorczych postaw mieszkańców i lokalnych zasobów (m.in. poprzez utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości w oparciu o istniejące, niezagospodarowane obiekty zlokalizowane na terenie Jarosławia i Przeworska). Rozwojowi obszaru służyć powinna również specjalizacja rolnicza wykorzystująca korzystne warunki ekologiczne obszaru, wspieranie kooperacji pomiędzy rolnictwem a przemysłem przetwórczym oraz wykorzystanie potencjału turystycznegozwiązanego ze znacznymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi.

Działania podjęte w ramach osi priorytetowej powinny przyczynić się do wzrostu:

- powierzchni uzbrojonych i dostępnych komunikacyjnie terenów inwestycyjnych,
- liczby podmiotów gospodarczych,
- liczby podmiotów gospodarczych uczestniczących w inicjatywach klastrowych,
- innowacyjności przedsiębiorstw,
- poziomu przedsiębiorczości i zatrudnialności mieszkańców,
- atrakcyjności turystycznej,
- wielkości produkcji rolnej.

W ramach osi priorytetowej określono 2 cele szczegółowe, dla których wskazano kluczowe kierunki działań.

Cel szczegółowy: C.1.1 Wysoka atrakcyjność biznesowa obszaru funkcjonalnego.

Kierunki działań:

- poprawa warunków do inwestowania i promocja terenów inwestycyjnych oraz stref aktywności gospodarczej stanowiących podstawę rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie nowej i podnoszenie atrakcyjności istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego poprzez m.in. uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych (w tym również drogi dojazdowe do terenów inwestycyjnych),
- poprawa skomunikowania terenów inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej z krajowymi i międzynarodowymi szlakamitransportowymi poprzez budowę i modernizację sieci drogowej i powiązań komunikacyjnych. Wsparcie tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki będą wdrażane w ramach działań podejmowanych przez jednostki tworzące

MOF, w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Cel szczegółowy: C.1.2 Wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwojowych.
Kierunki działań:

- rozwijanie nowych działalności produkcyjnych i usługowych opierających się na wykorzystywaniu wiedzy oraz kreatywnych i przedsiębiorczych postaw mieszkańców (w tym poprzez utworzenie Inkubatorów Przedsiębiorczości na terenie Jarosławia i Przeworska),
- wsparcie działalności biznesowych rozwijających się w oparciu o wykorzystanie przygranicznego położenia obszaru i możliwości współpracy gospodarczej z Ukrainą,
- rozwój specjalizacji rolniczych wykorzystujących korzystne warunki ekologiczne obszaru,
- wspieranie współpracy pomiędzy rolnictwem a przemysłem przetwórczym,
- tworzenie i wzmacnianie struktur klastrowych integrujących w ramach obszaru podmioty z różnych sektorów.

Do głównych potencjalnych grup docelowych działań podejmowanych w ramach osi 1 należą:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstwa, w tym mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,
- jednostki naukowo-badawcze,
- klastry,
- podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi,
- podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi, parkami przemysłowymi, centrami transferu technologii, inkubatorami przedsiębiorczości, inkubatorami technologicznymi,
- instytucje otoczenia biznesu,
- mieszkańcy, w szczególności osoby młode i bezrobotni.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki będą wdrażane w ramach działań podejmowanych przez jednostki tworzące MOF, w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Przedsięwzięcia/projekty strategiczne do realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 to:

- Przedsięwzięcie/projekt:Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław- Przeworsk.

3.3.2. Oś priorytetowa II: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju

Zasoby naturalne oraz walory przyrodniczo-krajobrazowe i różnorodność kulturowa kształtują i wpływają na jakość zamieszkania oraz stanowią istotny czynniki atrakcyjności turystycznej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław - Przeworsk.Z tego też względu należy podejmować działania ukierunkowane na ochronę środowiska oraz efektywne gospodarowanie jego zasobami. Konieczne są również działania związane z wzmocnieniem bezpieczeństwa energetycznego poprzez działania na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Dla podniesienia atrakcyjności obszaru niezbędne jest prowadzenie rewitalizacji, modernizacji i rewaloryzacji ukierunkowanej na poprawę jakości i funkcjonalność obiektów historycznych i przestrzeni miejskich oraz poprawę dostępności i jakości infrastruktury komunalnej w gminach. Współdziałanie gmin w ramach MOF powinno służyć również zwiększeniu ładu przestrzennego, efektywniejszemu kształtowaniu przestrzeni, przyjaznej mieszkańcom i służącej rozwojowi gospodarczemu przy poszanowaniu ograniczonych zasobów środowiska. Dla poprawy warunków zamieszkania i przebywania w gminach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław - Przeworsk niezbędne będzie kompleksowe uporządkowanie gospodarki odpadami oraz rozwój infrastruktury ochrony środowiska.
Działania podjęte w ramach osi priorytetowej powinny przyczynić się do:

- poprawy jakości komponentów środowiska naturalnego w tym rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- uporządkowania gospodarki odpadami,
- poprawy dostępności infrastruktury komunalnej,
- wzrostu liczby odwiedzin miejsc i obiektów należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego,
- modernizacji punktów świetlnych w przestrzeniach publicznych,
- poprawy efektywności energetycznej,
- wzrostu atrakcyjności turystycznej.

W ramach osi priorytetowej określono 2 cele szczegółowe, dla których wskazano kluczowe kierunki działań.

Cel szczegółowy: C.2.1 Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego.
Kierunki działań:

- podnoszenie świadomości mieszkańców i podmiotów lokalnych w zakresie konieczności ochrony i możliwości wykorzystywania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- działania na rzecz ochrony środowiska oraz efektywne gospodarowanie zasobami,

- promocja i wykorzystanie atrakcji i walorów obszaru dla potencjalnych mieszkańców i inwestorów oraz turystów,
- tworzenie oferty spędzania czasu wolnego wykorzystującej historię, kulturę i atuty przyrodnicze obszaru,
- rozwój systemu gospodarowania odpadami,
- poprawa efektywności energetycznej oraz wsparcie rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- zwiększenie dostępu i podniesienie jakości infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju będą wdrażane w ramach działań podejmowanych przez jednostki tworzące MOF, w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Przedsięwzięcia/projekty strategicznedo realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 to:

- Przedsięwzięcie/projekt:Rozwój selektywnej gospodarki odpadami na terenie MOF Jarosław – Przeworsk,
- Przedsięwzięcie/projekt:Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF Jarosław – Przeworsk.

Cel szczegółowy: C.2.2 Wysoka jakość przestrzeni publicznych.

Kierunki działań:

- poprawa estetyki i funkcjonalność przestrzeni wzbogacana przez wyjątkowe cechy dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego – rewitalizacja techniczna i społeczna centrów miast i gmin MOF,
- poprawa jakości infrastruktury komunalnej – w tym w szczególności infrastruktury drogowej, energetycznej i teleinformatycznej.

Do głównych potencjalnych grup docelowych działań podejmowanych w ramach osi należą:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- zarządcy infrastruktury komunalnej,
- zarządcy terenów leśnych i zielonych,
- podmioty realizujące działalność w zakresie gospodarki odpadami.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju będą wdrażane w ramach działań podejmowanych przez jednostki

tworzące MOF,w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Przedsięwzięcia/projekty strategicznedo realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 to:

- Przedsięwzięcie/projekt:Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie MOF Jarosław – Przeworsk,
- Przedsięwzięcie/projekt: Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk.

3.3.3. Oś priorytetowa III: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców

O powodzeniu procesów rozwoju w głównej mierze zdecyduje jakość zasobów ludzkich. Z tego tez względu niezbędne jest wpieranie rozwoju kompetencji i umiejętności mieszkańców poprzez podnoszenie dostępności i jakości nauczania na wszystkich poziomach. Istotnie jest również aktywizowanie mieszkańców i wspieranie różnego typu inicjatyw społecznych. Wyzwaniem rozwojowym gmin jest także poprawa dostępności usług zdrowotnych, kulturalnych oraz innych usług publicznych umożliwiających funkcjonowanie rodzin oraz związane ze zwiększeniem atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego wykorzystującej historię, kulturę i atuty przyrodnicze obszaru.W wyniku prowadzenia wspólnej polityki gminy powinny działać na rzecz racjonalizacji i specjalizacji w zakresie świadczenia usług o charakterze publicznym w obszarze funkcjonalnym. Czynnikiem przyciągającym mieszkańców i hamującym niekorzystnetendencje demograficzne powinny być działania podnoszące atrakcyjnośćwarunków mieszkaniowych, rozwój usługo wysokiej jakości, poprawa dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i możliwości podjęcia atrakcyjnej pracy.

Działania podjęte w ramach osi priorytetowej powinny przyczynić się do:

- poprawy atrakcyjności obszaru jako miejsca zamieszkania,
- wzrostu liczby ludności,
- spadkuliczy bezrobotnych,
- spadku liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzrostu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców,
- poprawy dostępności wysokiej jakości usług publicznych.

W ramach osi priorytetowej określono 2 cele szczegółowe, dla których wskazano kluczowe kierunki działań.

Cel szczegółowy: C.3.1 Wysoki poziom usług publicznych.
Kierunki działań:

- podniesienie aktywności i kompetencji mieszkańców,
- podnoszenie kwalifikacji mieszkańców dostosowywane do potrzeb rynku pracy,
- zapewnianie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji,
- poprawa jakości i dostępności usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych) umożliwiających funkcjonowanie rodzin i rozwój osobowy mieszkańców, w tym rozwój infrastruktury społecznej,
- wsparcie aktywności osób zagrożonych marginalizacją społeczną w tym osób młodych w zakresie dostępu do edukacji.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców będą wdrażane w ramach działań podejmowanych przez jednostki tworzące MOF, w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Cel szczegółowy: C.3.2 Wspieranie włączenia społecznego.
Kierunki działań:

- wspieranie inicjatyw i działań mieszkańców na rzecz rozwoju swoich miejscowości,
- aktywizacja społeczności lokalnej, w tym w szczególności osób wykluczonych,
- wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej,
- wsparcie rozwoju infrastruktury i usług społecznych.

Do głównych potencjalnych grup docelowych działań podejmowanych w ramach osi należą:

- mieszkańcy obszaru,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym ubodzy, długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni i bezdomni,
- rodziny zamieszkujące we wspólnym gospodarstwie domowym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- instytucje pomocy społecznej,
- organizacje pozarządowe,
- placówki i instytucje edukacyjne, oświatowe,
- placówki i instytucje kultury,
- placówki ochrony zdrowia.

Działania w ramach osi priorytetowej: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców będą wdrażane w ramach działań

podejmowanych przez jednostki tworzące MOF, w tym związane z realizacją projektów wdrażanych w ramach mechanizmu wdrażania ZIT RPO WP na lata 2014-2020.

Przedsięwzięcia/projekty strategicznedo realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 to:

- Przedsięwzięcie/projekt:Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej na terenie Gmin MOF Jarosław – Przeworsk.

3.4 Spójność celów i priorytetów Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk na lata 2014-2020jest w pełni spójnaz unijnymi, krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi. Realizuje ona, w sposób bezpośredni lub pośredni, założenia strategiczne zawarte m.in w:

- Strategii Europa 2020,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2020,
- Regionalnym ProgramieOperacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- Szczegółowym Opis Osi Priorytetowych (SZOOP) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020,
- dokumentach programowych i strategicznych szczebla lokalnego.

Wyznaczone osie priorytetowe oraz cele szczegółowe Strategii są spójne i realizują zapisy lokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych. Do tego typu dokumentów zaliczyć należy m.in.:

- Strategię Rozwoju Miasta Jarosławia na lata 2014-2020,
- Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jarosławia na lata 2006-2020,
- Program Ochrony Środowiska Miasta Jarosław na lata 2014-2016 z uwzględnieniem lat 2016- 2020,
- Strategię Rozwoju Gminy Przeworsk na lata 2015- 2020,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Przeworsk,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej Gminy Pawłosiów,
- Strategię Rozwoju Miasta Przeworska na lata 2016-2022,
- Program ochrony środowiska dla Miasta Przeworska na lata 2010-2013 wraz z aktualizacjami,

- Gminny program opieki nad zabytkami miasta Przeworska na lata 2014-2018,
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Pawłosiów na lata 2013 – 2016,
- Studia uwarunkowań i kierunków rozwoju gmin tworzących MOF.

Tabela 9Główne obszary zgodnościprojektówStrategii MOF z innymi dokumentami strategicznymi

Oś priorytetowa I: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki **Cel szczegółowy: Wysoka atrakcyjność biznesowa obszaru funkcjonalnego**	
Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji	Europa 2020
Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	KSRR
Cel 1 Rozwijanie przewagi regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej Priorytet 1.1. Przemysł	Podkarpackie 2020
Oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka - CT 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020
Cel szczegółowy: Wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwojowych	
Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej	Europa 2020
Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	KSRR
Cel 1 Rozwijanie przewagi regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej - Priorytet 1.4. Rolnictwo Cel: Poprawa konkurencyjności sektora rolno – spożywczego - Priorytet 1.5. Instytucje otoczenia biznesu	Podkarpackie 2020
Oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka - CT 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy - CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020
Oś priorytetowa II: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju **Cel szczegółowy: Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego**	
Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej	Europa 2020
Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	KSRR
Cel 1 Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowe - Priorytet 1.3. Turystyka Cel: Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców - Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu - Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	Podkarpackie 2020

Cel 4 Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa - Priorytet 4.1. Zapobieganie i przeciwdziałanie zagrożeniom oraz usuwanie ich negatywnych skutków Cel: Zabezpieczenie mieszkańców województwa podkarpackiego przed negatywnymi skutkami zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi oraz wynikającymi z działalności człowieka - Priorytet 4.2. Ochrona środowiska Cel: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności poprzez zrównoważony rozwój województwa - Priorytet 4.3. Bezpieczeństwo energetyczne i racjonalne wykorzystanie energii Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej województwa podkarpackiego poprzez racjonalne wykorzystanie paliw i energii z uwzględnieniem lokalnych zasobów, w tym odnawialnych źródeł energii	
Oś priorytetowa III. Czysta energia - CT 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego - CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami Oś priorytetowa V. Infrastruktura komunikacyjna - CT 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020
Cel szczegółowy: Wysoka jakość przestrzeni publicznych	
Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej	Europa 2020
Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	KSRR
Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców - Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu - Priorytet 2.4. Włączenie społeczne Cel: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie Cel 3 Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu - Priorytet 3.1. Dostępność komunikacyjna Cel: Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności przestrzennej województwa ze szczególnym uwzględnieniem Rzeszowa jako ponadregionalnego ośrodka wzrostu - Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku - Priorytet 3.5. Spójność przestrzenna i wzmacnianie funkcji biegunów wzrostu Cel: Wzmacnianie podstaw rozwojowych oraz dywersyfikacja funkcji biegunów wzrostu, w tym ośrodków subregionalnych w wymiarze regionalnym, krajowym i międzynarodowym	Podkarpackie 2020
Oś priorytetowa III. Czysta energia. - CT 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020

Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego - CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami Oś priorytetowa V. Infrastruktura komunikacyjna - CT 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej - CT 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna - CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników - CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	
Oś priorytetowa III: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców **Cel szczegółowy: Wysoki poziom usług publicznych**	
Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej	Europa 2020
Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	KSRR
Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców - Priorytet 2.1. Edukacja Cel: Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości - Priorytet 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe Cel: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu - Priorytet 2.5. Zdrowie publiczne Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia - Priorytet 2.6. Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa Cel 3 Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu - Priorytet 3.4. Funkcje obszarów wiejskich Cel: Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	Podkarpackie 2020
Oś priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie - CT 2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego - CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna - CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników - CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją - CT 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020

- CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna - CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie - CT 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	
Cel szczegółowy: Wspieranie włączenia społecznego	
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną	Europa 2020
Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	KSRR
Cel 2 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców - Priorytet 2.3. Społeczeństwo obywatelskie Cel: Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne - Priorytet 2.4. Włączenie społeczne Cel: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie Priorytet - Priorytet 2.6. Sport powszechny Cel: Zwiększenie aktywności ruchowej oraz rozwoju psychofizycznego społeczeństwa	Podkarpackie 2020
Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenna i społeczna - CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników - CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna - CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie - CT 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	CELE TEMATYCZNE (CT) w RPO WP 2014-2020

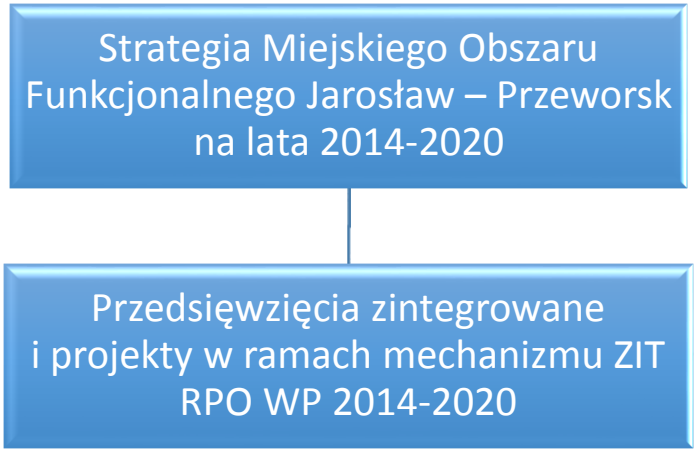
Źródło: opracowanie własne

3.5 Opis systemu zarządzania i wdrażania Strategii

Założeniem dotyczącym systemu realizacji dokumentu jest zasada, że wdrażanie i monitorowanie Strategii będzie realizowane w układzie wielopodmiotowym i partnerskim umożliwiającym koordynację, realizację i monitorowanie przyjętej polityki rozwoju. Ponadto przyjęto zasadę wykorzystania struktur współpracy między gminami ukształtowanych w wyniku prac nad Strategią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego i uzgadnianiem przedsięwzięć do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz niepowoływania dodatkowych podmiotów dublujących dotychczasowe kompetencje, struktury i organizacje.

Należy podkreślić, iż niniejsza Strategia będzie dotyczyła przedsięwzięć realizowanych w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020.

Rysunek 11. Mechanizm realizacji Strategii MOF Jarosław - Przeworsk

Źródło: opracowanie własne

Niniejsza Strategia MOF Jarosław-Przeworsk została przygotowana w oparciu o zawarte pomiędzy gminami tworzącymi miejski obszar funkcjonalny Porozumienie oraz regulacje określone w statusie Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk.

Również system jej wdrażania opierać się będzie na formie porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu gmin, zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 poz. 594, zm. poz. 645 z póź. zm.). Miejski Obszar Funkcjonalny Jarosław-Przeworsk reprezentowany jest przez Stowarzyszenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk, w skład którego wchodzi Miasto Jarosław, Miasto Przeworsk, Gmina Przeworsk oraz Gmina Pawłosiów.

Funkcję reprezentacji Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk pełnił będzie Zarząd Stowarzyszenia MOF Jarosław-Przeworsk, którego Przewodniczącym jest Burmistrz Miasta Jarosław. Na etapie wdrażania Strategii będą to czynności związane m.in. z:

- koordynacją przygotowywania raportów monitoringowych oraz sprawozdań dotyczących wdrażania Strategii ZIT, zgodnie z wymaganiami IZ RPO WP 2014 – 2020,
- realizacją innych zadań wynikających z umów i obowiązków beneficjentów ZIT wobec IZ RPO WP oraz wynikających z przyjętych przez IZ RPO WP dokumentów i wytycznych dotyczących realizacji ZIT,
- koordynacją przygotowywania ewentualnych zmian i aktualizacji Strategii,
- organizacją spotkań Komitetu Koordynacyjnego Strategii ZIT MOF,
- reprezentowaniem MOF wobec władz regionalnych i krajowych w zakresie ZIT.

Zarządzanie odbywać się będzie poprzez Komitet Koordynacyjny oraz Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii. Odpowiedzialność oraz zakres zaangażowania określa statut Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk i zapisy niniejszej Strategii MOF.

Komitet Koordynacyjny Strategii składać się będzie z Burmistrzów i Wójtów Gmin przygotowujących i wdrażających Strategię. Do zadań Komitetu należeć będzie w głównej mierze:

- przyjmowanie raportu monitoringowego przed jego przekazaniem do IZ RPO WP2014-2020,
- podejmowanie decyzji o ewentualnej aktualizacji Strategii,
- uzgadnianie realizowanych w poszczególnych gminach kierunków polityki lokalnej w celu ich łączenia z zapisami Strategii obszaru,
- opiniowanie procesu wdrażania Strategii w oparciu o uzyskiwane raporty,
- promowanie obszaru funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk w regionie i poza nim w trakcie wydarzeń samorządowych i gospodarczych itp.

Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii składać się będzie z przedstawicieli poszczególnych gmin obszaru. Do zadań Zespołu, działającego w trybie doraźnym i roboczym, należeć będzie przede wszystkim:

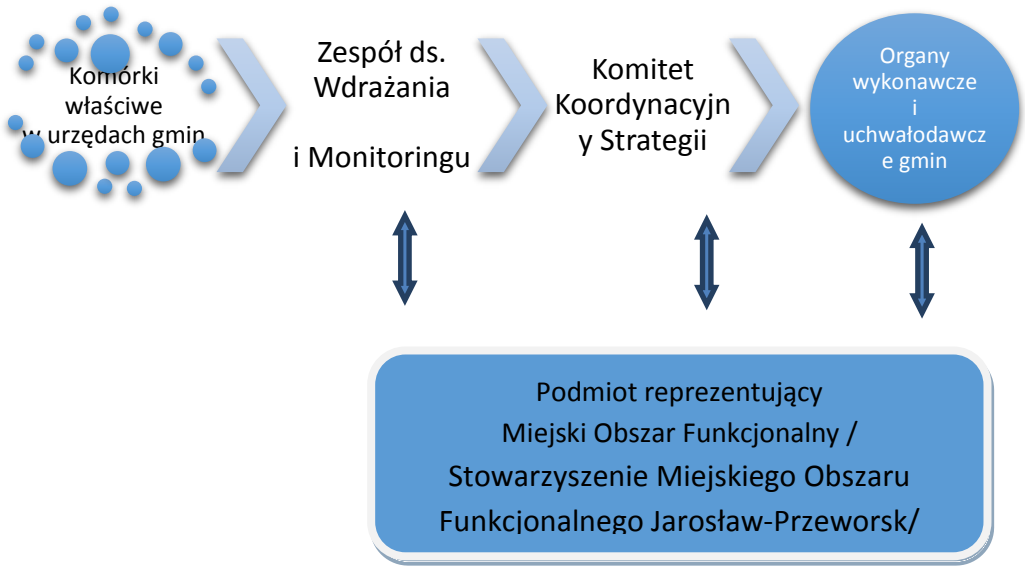
- opracowanie raportu monitoringowego z realizacji Strategii,
- przygotowanie materiałów dla Komitetu Koordynacyjnego i Zarządu Stowarzyszenia MOF Jarosław-Przeworskw zakresie spraw związanych z realizacją Strategii,
- identyfikacja problemów i zagrożeń w procesie realizacji Strategii,
- nawiązywanie kontaktów z partnerami społecznymi, gospodarczymi i publicznymi procesu wdrażania Strategii,
- prowadzenie stałego monitoringu środków finansowych, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji różnych projektów w ramach Strategii,
- przygotowania ewentualnych nowych projektów do Strategii z uwzględnieniem możliwości i potrzeb obszaru i poszczególnych gmin,
- wypracowanie rekomendacji dla Komitetu Koordynacyjnego Strategii.

W procesie wdrażania udział będą brały również odpowiednie wydziały urzędów miast i gmin tj. Miasta Jarosławia, Miasta Przeworska, Gminy Przeworsk oraz Gminy Pawłosiów. Do zadań tych komórek należeć będzie głównie:

- dostarczanie informacji do monitorowania realizacji poszczególnych przedsięwzięć i projektów,
- bezpośrednia realizacja projektów merytorycznie odpowiadających kompetencjom wydziałów w poszczególnych gminach obszaru,
- gromadzenie danych do wskaźników realizacji celów i wskaźników uwarunkowań,

- gromadzenie danych do wskaźników produktów,
- tworzenie harmonogramów rzeczowo-finansowych realizacji projektów i przedkładanie ich do zaopiniowania przez Komitet i Zespół.

Rysunek 12. Układ podmiotowy procesu wdrażania Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk

Źródło: opracowanie własne

Gminy, które będą beneficjentami środków uzyskanych w ramach wsparcia ZIT, odpowiadają za przygotowanie dokumentacji poszczególnych projektów oraz realizację rzeczowo-finansową przygotowanych przez siebie projektów. Podmioty te będą zobowiązane do udostępniania danych, informacji oraz dokumentów na wniosek podmiotu reprezentującego obszar funkcjonalny oraz IZ RPO WP 2014 – 2020.

3.6 Zasady realizacji Strategii oraz kryteria i tryb wyboru projektów

Proces wdrażania Strategii przebiegać powinien w oparciu o określone zasady, w tym zasadę:

- partnerstwa – polityka rozwoju obszaru funkcjonalnego będzie prowadzona przy współpracy wielu podmiotów m.in. publicznych i prywatnych, szczebla lokalnego i ponadlokalnego,
- zrównoważonego rozwoju – oznaczająca, że rozwój społeczny, gospodarczy, infratechniczny, będzie odbywać się zachowaniem równowagi środowiskowej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania

możliwości zaspokajania potrzeb mieszkańców zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń,

- spójności – oznaczającą zachowanie zgodności podejmowanych przedsięwzięć z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla wspólnotowego, krajowego, regionalnego i lokalnego,
- montażu finansowego środków, którego podstawą są środki z budżetów samorządów wykorzystywane do pozyskiwania innych środków (zarówno publicznych, jak i prywatnych) oraz tworzenia dźwigni finansowej,
- społecznej akceptacji działań.

W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych MOF Jarosław-Przeworsk, zgodnie z zapisami RPOWP na lata 2014-2020, przewiduje się wsparcie dla przedsięwzięć w ścieżce konkursowej kilku priorytetów inwestycyjnych /strategicznych/.

Zgodnie z zapisami SzOOP RPO WP 2014-2020 projekt strategiczny dla MOF, co do zasady, powinien obejmować co najmniej 3 gminy z terenu danego MOF lub rozwiązywać problem istotny dla MOF w jak najbardziej całościowy sposób. Jeśli z uwagi na przedmiot projektu nie jest zasadne angażowanie większej liczby gmin wówczas projekt może obejmować 2 gminy lub 1 gminę. Dotyczy to w szczególności tzw. ostatnich ogniw np. konieczne jest skanalizowanie jedynie kilku miejscowości w dwóch albo jednej gminie, by zapewnić czystość rzeki istotnej dla całego MOF lub konieczna jest inwestycja dotycząca obiektu punktowego istotnego dla MOF lub nie jest zasadne/efektywne tworzenie dwóch lub więcej konkurencyjnych wobec siebie obiektów.

Dokonując wyboru przedsięwzięć do realizacji w ramach Strategii ZIT tego obszaru oparto się na zasadzie wyboru projektów ściśle wpisujących się w zakres wsparcia RPO WP 2014-2020.
Na podstawie analizy potrzeb i celów rozwoju gmin tworzących obszar oraz w wyniku analizy zgodności z zapisami dokumentów planistycznych szczebla krajowego i regionalnego wyselekcjonowano grupę projektów odpowiadającą koncentracji tematycznej planowanego wsparcia.

Przedsięwzięcie realizowane w ramach ZIT wybrane zostały tak, by spełniać kryteria strategiczne, tj.

- przyczyniają się bezpośrednio do realizacji celów Strategii MOF,
- realizują zasadę partnerstwa,
- mają zintegrowany i komplementarny charakter.

Ponadto przedsięwzięcia wskazane do realizacji zostały wybrane w oparciu o kryteria dodatkowe, w tym komplementarność projektu z innymi planowanymi do realizacji projektami rozwojowymi obszaru funkcjonalnego oraz kreowania warunków do rozwoju i realizacji kolejnych projektów.

Do realizacji w ramach wdrażania instrumentu ZIT zaliczono 6 przedsięwzięć.

Tabela 10 Lista strategicznych przedsięwzięć do realizacji w formule ZIT

Lp.	Przedsięwzięcie/projekt:
1.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław- Przeworsk
2.	Rozwój selektywnej gospodarki odpadami na terenie MOF Jarosław – Przeworsk
3.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF Jarosław – Przeworsk
4.	Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie MOF Jarosław – Przeworsk
5.	Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk
6.	Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej na terenie Gmin MOF Jarosław – Przeworsk

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11.Karty przedsięwzięć do realizacji w formule ZIT w trybie pozakonkursowym

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki		
Cel strategiczny	Wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwojowych	**Numer celu strategicznego**	C.1.2.
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	Działanie 1.3 Promowanie przedsiębiorczości (typ 2 Inkubatory przedsiębiorczości)		
Nazwa projektu	**Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław- Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Powierzchnia dostępna w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [m2].		0	200
Wskaźniki rezultatu			
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [szt.].		0	10
Typy zadań/fazy realizacji zadania			
Utworzenie inkubatora dla przedsiębiorczości na terenie: • Miasta Jarosław Adres: ulica Zamkowa, Jarosław. Budynek o pow. 200 m^2. Zakres zaplanowanych prac:gruntowny remont, przebudowa, rozbudowa i remont istniejących budynków w wyniku czego powstanie przestrzeń o charakterze produkcyjno-magazynowo-biurowa. Projekt przewiduje przeprowadzenie również prac termomodernizacyjnych, izolacji pionowej i poziomej, wymianę tynków, instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej, dostosowanie budynku do potrzeb ppoż. i dla osób niepełnosprawnych.			
Szacunkowa wartość zadania w mln zł	3 mln zł		
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 - dofinansowanie 85%. • Środki własne		
Czas realizacji zadania (w latach)	2017-2018		
Lider projektu	Miasto Jarosław		
Partner	• Miasto Przeworsk • Gmina Przeworsk • Gmina Pawłosiów • Stowarzyszenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk		

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju		
Cel strategiczny	Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego.	**Numer celu strategicznego**	C.2.1
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	działanie 4.2 Gospodarka odpadami (typ 1 projektu – punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych).		
Nazwa projektu	**Rozwój selektywnej gospodarki odpadami na terenie MOF Jarosław – Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [szt.].		0	1
Wskaźniki rezultatu			
Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów [os.]		5 895	5 902
Typy zadań/fazy realizacji zadania			
Budowa, rozbudowa i przebudowa wraz z wyposażeniem 1 punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie: • Gminy Pawłosiów. <u>Lokalizacja:</u> • Gmina Pawłosiów – miejscowość Wierzbna <u>Operator:</u> • Gmina Pawłosiów <u>Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gminie Pawłosiów</u> - budowa wiaty magazynowej, - utwardzenie placów i dróg dojazdowych do punktu selektywnej zbiórki, - budowa wagi samochodowej, - utwardzenie, oświetlenie i ogrodzenie placu, - wyposażenie w komplet kontenerów i pojemników na odpady.			
Szacunkowa wartość zadania w mln zł	700 000 zł.		
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 – dofinansowanie 85% (4 mln zł). • Środki własne		
Czas realizacji zadania (w latach)	2017-2020		
Lider projektu	Gmina Pawłosiów		
Partner	Brak		

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju		
Cel strategiczny	Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego.	**Numer celu strategicznego**	C.2.1
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	Poddziałanie: 4.3.1 Gospodarka ściekowa		
Nazwa projektu	**Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF Jarosław – Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km].		0	1,5
Wskaźniki rezultatu			
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM].		0	19
Typy zadań/fazy realizacji zadania			
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Pawłosiów. Przedmiotem inwestycji jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ożańsk i Tywonia w zakresie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz modernizacji przepompowni ścieków umożliwiającą odprowadzenie ścieków sanitarnych z istniejących terenów. Inwestycja będzie miała znaczący wpływ na możliwości rozwoju gospodarczego gminy Pawłosiów. Obszary inwestycyjne dotąd nie zagospodarowane ze względu na brak odpowiedniego uzbrojenia będą miały możliwość rozwoju. Przedmiotowa inwestycja będzie oddziaływać na inne JST wchodzące w skład MOF. Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę jakości środowiska naturalnego (w tym zmniejszenie zanieczyszczenie wód na obszarze MOF).			
Szacunkowa wartość zadania w mln zł	1,3 mln zł (w tym sieć wodociągowa jako koszt niekwalifikowalny)		
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 – 869 170,26 zł (dofinansowanie 85% kosztów kwalifikowanych) • Środki własne - 430 829,74 zł		
Czas realizacji zadania (w latach)	2016-2018		
Lider projektu	Gmina Pawłosiów		
Partner	Nie dotyczy		

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju		
Cel strategiczny	Wysoka jakość przestrzeni publicznych.	**Numer celu strategicznego**	C.2.2
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	Działanie: 5.4. Niskoemisyjny transport miejski		
Nazwa projektu	**Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie MOF Jarosław – Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.].		0	6
Wskaźniki rezultatu			
Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok]		0	28 000
Typy zadań/fazy realizacji zadania			

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz budowa spójnego i efektywnego systemu przewozów pasażerskich na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych, poprzez realizację projektu obejmującego:

- Zakup niskoemisyjnego taboru transportu publicznego miejskiego - 4 szt. busów elektrycznych do 30 osób – Miasto Jarosław oraz 2 busów Miasto Przeworsk,
- Budowa/przebudowa niezbędnej infrastruktury na potrzeby komunikacji miejskiej:
  - zaplecze techniczne do obsługi zakupionego taboru (autobusów o napędzie elektrycznym) w zajezdni Jarosław (2 w centrum przesiadkowym i na bazie) oraz zaplecze dla busów w Przeworsku,
  - utworzenie centrum przesiadkowego w Jarosławiu (teren przed dworcem kolejowo-autobusowym wraz z przebudową drogi dojazdowej do dworca, zadaszonych wiat, parkingu na samochody osobowe, przebudowa drogi dojazdowej do dworca wraz z niezbędną infrastrukturą wodno-kanalizacyjną, energetyczną, oświetleniową, gazową) oraz w Przeworsku (teren dz. 3413/1 ul. Słowackiego Przeworsk - w tym: budynek poczekalni z zapleczem sanitarnym, zadaszonych wiat, parkingu na samochody osobowe oraz dróg wewnętrznych wraz z połączeniem z droga wojewódzką Nr 835 i droga powiatową ul. Tkacką w Przeworsku, wraz z niezbędną infrastrukturą wodno-kanalizacyjną, energetyczną, oświetleniową, gazową),
  - budowa i wyznaczenie miejsc postojowych, przystanków autobusowych na terenie Jarosławia, Przeworska oraz Gminy Przeworsk oraz Pawłosiowa,
  - zakup wyposażenia przystanków (wiaty, słupki przystankowe z oznakowaniem oraz ławki, kosze itp.), oraz wyposażenie centrum przesiadkowego w elementy małej architektury i tablice rozkładu jazdy,
- Budowa drogi na odcinku Cieszacin Wielki – Cieszacin Mały oraz drogi Cieszacin Wielki – Ożańsk w Gminie Pawłosiów, która stanowi niezbędny element do utworzenia systemu transportu publicznego (zmiany organizacji systemu transportu publicznego), budowa zatok autobusowych, wiat i słupów przystankowych, miejsc postojowych (parkingi) oraz małej architektury tj. m.in. tablice rozkładu jazdy, kosze, ławki.
- Budowa chodników (dojść do przystanków autobusowych) oraz zatok autobusowych na terenie Gminy Przeworsk.

Szacunkowa wartość zadania w mln zł	11,764 mln zł
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 – dofinansowanie 85% (10 mln zł). • Środki własne
Czas realizacji zadania (latach)	2017-2019
Lider projektu	Miasto Jarosław
Partner	• Miasto Przeworsk • Gmina Przeworsk • Gmina Pawłosiów • Gmina Jarosław

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju		
Cel strategiczny	Wysoka jakość przestrzeni publicznych.	**Numer celu strategicznego**	C.2.2
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	Działanie 6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej		
Nazwa projektu	**Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]		0	1,9681
Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] CI 39		0	663,37
Wskaźniki rezultatu			
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.]		0	7

Typy zadań/fazy realizacji zadania

Miasto Jarosław:

- przebudowa płyty rynku – zabytkowego obszaru przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,

- przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych,

- przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej (przylegająca do pierzei - w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu),

- przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego,

- zakup sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją: miejsca handlowe, wystawiennicze, tematyczne, wyposażenie do organizacji wydarzeń kulturalno - turystycznych,

- miejsca na rowery miejskie.

Miasto Przeworsk:

- przebudowa i renowacja Oberży wraz otoczeniem i remontem części wspólnych (korytarze, klatki schodowe i łazienki) oraz lokalem o pow. ok. 23 m2 dla potrzeb utworzenia świetlicy integracyjno-szkoleniowej wraz z zakupem wyposażenia dla świetlicy,
- roboty remontowe i instalacyjne budynku przy ul. Kilińskiego 25 dot. przystosowania obiektu do realizacji projektów z EFS i proj. działalności gospodarczej w tym nowe centralne ogrzewanie budynku, oraz przebudowa dróg lokalnych i dojść do budynku wraz z przebudową schodów w murze obronnym w wysokości nie przekraczającej 30% wartości kwalifikowanych projektu oraz poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę oświetlenia na dojściach do budynku,
- roboty konserwatorskie i budowlane na zajeździe „Pastewnik" obejmujące: realokacje – przeniesienie drewnianego budynku z ul. Tkackiej 1 (roboty budowlano-instalacyjne), budowę zadaszonej wiaty warsztatowo-szkoleniowej i integracyjnej (roboty budowlane), budowa budynku zaplecza węzła sanitarnego oraz kotłowni dla przenoszonego budynku z ul. Tkackiej 1 i warsztatów plenerowych (roboty budowlane i instalacyjne).

Gmina Przeworsk:

- dostosowanie budynku na utworzenie CIS w budynku Zespołu Szkół w Chałupkach w celu nadania nowych funkcji społecznych i gospodarczych (prace remontowe, adaptacyjne, utworzenie osobnego wejścia, zakupu sprzętu i wyposażenia, itp.),

- przebudowa i wyposażenie budynku wraz z wykonaniem placu zabaw i siłowni zewnętrznej na potrzeby prowadzenia działalności integracyjnej i aktywizacyjnej w miejscowości Ujezna,

- przebudowa infrastruktury drogowej (w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu).

Gmina Pawłosiów:
kontynuacja niezakończonej budowy budynku przedszkola wraz z jego rozbudową, nadbudową i przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania na „Centrum Aktywności Lokalnej w Pawłosiowie" w miejscowości Pawłosiów wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem.

Szacunkowa wartość zadania w mln zł	11,764 mln zł
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 – dofinansowanie 85% (10 mln zł) • Środki własne
Czas realizacji zadania (w latach)	2019-2021
Lider projektu	Miasto Przeworsk
Partner	• Miasto Jarosław • Gmina Przeworsk • Gmina Pawłosiów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6			
Oś priorytetowa	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców		
Cel strategiczny	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców	**Numer celu strategicznego**	C.3.2
Zgodność przedsięwzięcia z RPO WP 2014-2020	Działanie: 4.4. Kultura		
Nazwa projektu	**Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej na terenie Gmin MOF Jarosław – Przeworsk**		
Miernik		**Aktualna wartość**	**Trend zmian**
Wskaźniki produktu			
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.].		0	7
Wskaźniki rezultatu			
Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [osoby/rok].		0	6700
Typy zadań/fazy realizacji zadania			

Rozbudowa, przebudowa i zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury instytucji kultury w wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązanym z funkcjonowaniem następujących obiektów:

- Miejski Ośrodek Kultury w Jarosławiu (plac Mickiewicza 6, Jarosław),
- Miejski Ośrodek Kultury im. Oskara Kolberga w Przeworsku (ul. Jagiellońska 10, Przeworsk),
- Dom Kultury w Tywoni (Gmina Pawłosiów),
- Centrum Kultury w Cieszacinie Wielkim (Gmina Pawłosiów),
- Wiejski Dom Kultury w miejscowości Mirocin (Gmina Przeworsk),
- Wiejski Dom Kultury w miejscowości Grząska (Gmina Przeworsk),
- Wiejski Dom Kultury w miejscowości Ujezna (Gmina Przeworsk).

MOK Jarosław - wymiana instalacji elektrycznej, izolacja pozioma i pionowa, wymiana CO, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont pomieszczeń, dostosowanie pomieszczeń na potrzeby teatru i studia nagrań, warsztatów tematycznych (wypalanie gliny), zakup wyposażenia (piec do wypalania gliny, formy, koło garncarskie, nagłośnienie, klimatyzacja i wentylacja), przebudowa holu i klatek schodowych pod kątem ppoż. i dostosowania do osób niepełnosprawnych.

MOK Przeworsk: remont pomieszczeń sanitarnych w budynku MOK z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych, wymiana instalacji i oświetlenia scenicznego budynku MOK, przebudowa zagospodarowania terenu dla potrzeb sceny leniej oraz układu komunikacyjnego, zakup wyposażenia tj. scena zewnętrzna (letnia) wraz z systemem oświetlenia i nagłośnienia.

Dom Kultury w Tywoni - przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku biblioteki wiejskiej z przeznaczeniem na Dom kultury w Tywoni (Gmina Pawłosiów). Centrum Kultury w Cieszacinie Wielkim - przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku Centrum Kultury w Cieszacinie Wielkim (Gmina Pawłosiów). Przebudowa oraz remonty Wiejskich Domów Kultury na terenie Gminy Przeworsk w zakresie robót budowlanych oraz instalacji elektrycznych i sanitarnych, zakup wyposażenia tj. scena zewnętrzna (letnia).	
Szacunkowa wartość zadania w mln zł	7,058 mln zł
Źródła finansowania	• RPO WP 2014-2020 - dofinansowanie 85% (6 mln zł). • Środki własne
Czas realizacji zadania (w latach)	2017-2018
Lider projektu	Miasto Jarosław
Partner	• Miasto Przeworsk • Gmina Przeworsk • Gmina Pawłosiów

W ramach EFS nie wyodrębniono priorytetów inwestycyjnych, specjalnie dedykowanych rozwojowi obszarów miejskich. Projekty wspierane przez EFS są przeznaczone dla różnych grup docelowych, zatem różnią się właściwościami i celami - są przede wszystkim inwestycją w kapitał ludzki. Projekty te powinny być także komplementarne w swojej interwencji w stosunku do działań podejmowanych i współfinansowanych w stosunku do EFRR oraz FS. W obrębie Strategii ZIT MOF Jarosław-Przeworsk przewiduje się spójne wsparcie w zakresie zadań strategicznych:

- Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław- Przeworsk (zadanie nr 1.)

Realizowane będą projekty związane m.in. z zapewnieniem inkubowanym przedsiębiorstwom wsparcia o charakterze doradczym i szkoleniowym w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. doradztwo, opieka, mentoring, coaching).

- Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk (zadanie nr 5).

Realizowane będą projekty związane m.in. z:

- aktywną integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- zwiększeniem możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy,
- zwiększeniem dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny (w tym dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym)
- wzmocnieniem roli podmiotów ekonomii społecznej w aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji oraz w dostarczaniu usług użyteczności społecznej.

Zakres zadań (karty projektów) w zakresie sfery społecznej, które przewiduje się finansować ze środków EFS zostanie uszczegółowiony na etapie aktualizacji strategii ZIT MOF Jarosław – Przeworsk.

3.7 Główne źródła finansowania wdrażania rozwiązań zawartych w dokumencie, w tym plan finansowy Strategii ZIT

Do głównych źródeł finansowania Strategii MOF zaliczyć należy środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny.

Poza tymi środkami, realizacja przedsięwzięć, projektów i zadań ukierunkowanych na cele rozwoju obszaru może zostać sfinansowana ze środków i funduszy:

- własnych jednostek samorządu terytorialnego obszaru,
- pochodzących z Budżetu Państwa;
- pochodzących z międzynarodowych instytucji takich, jak np. Europejski Bank Inwestycyjny.

Realizacja Strategii może być wsparta również ze środków podmiotów prywatnych realizujących własne inicjatywy i projekty, które są zgodnie z celami rozwojowymi Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. W tym kontekście szansę pozyskania środków stwarza także wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego, będącego instrumentem wspieranym przez Unię Europejską.

Tabela 12Plan finansowy dla przedsięwzięć współfinansowanych w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020

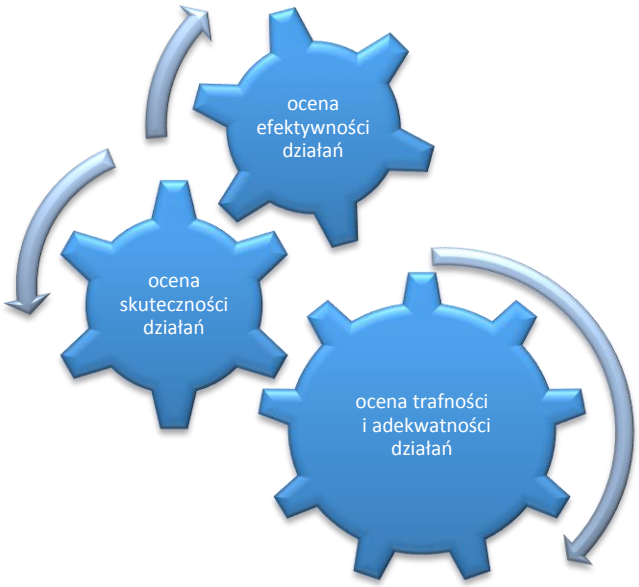
Lp.	Przedsięwzięcie strategiczne	Oś priorytetowa strategii MOF	cel szczegółowy strategii MOF	Działanie/podziałanie RPO WP 2014-2020	Szacunkowa całkowita wartość (PLN)	Wsparcie w ramach EFFR (PLN)	wkład własny (PLN)	Udział wsparcia UE w %
1	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław- Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki	C.1.2. Wykorzystanie lokalnych potencjałów rozwojowych	1.3 Promowanie przedsiębiorczości (typ 2 Inkubatory przedsiębiorczości)	3 000 000	2 550 000	450 000	85%
2	Rozwój selektywnej gospodarki odpadami na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju	C.2.1.Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego.	4.2 Gospodarka odpadami (typ 1 projektu – punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych).	4 700000	3 995 000	705 000	85%
3	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju	C.2.1. Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego.	4.3.1 Gospodarka ściekowa	1300 000	869 170,26	430829,74	85%
4	Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju	C.2.2. Wysoka jakość przestrzeni publicznych.	5.4. Niskoemisyjny transport miejski	11764000	9 999 400	1 764 600	85%
5	Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju	C.2.2. Wysoka jakość przestrzeni publicznych.	6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	11764000	9 999 400	1 764 600	85%
6	Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej na terenie Gmin MOF Jarosław – Przeworsk	MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców	C.3.1 Wysoki poziom usług publicznych	4.4. Kultura	7 058 000	5 999 300	1 058 700	85%
SUAMA					**34 886 000,00**	**33 412 270,26**	**6 173 729,74**	X

3.8System monitorowania realizacji zaproponowanych działań

Powodzenie procesu wdrażania Strategii i osiągnięcia zawartych w niej strategicznych celów wymaga stworzenia mechanizmów ciągłego i systematycznego monitorowania procesu realizacyjnego i oceny skuteczności podejmowanych działań. Proces monitorowania Strategii i zmian zachodzących w otoczeniu, warunkujące przebieg procesów realizacyjnych opierać się powinien na współpracy gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny, czyli Miasta Jarosław, Miasta Przeworsk, Gminy Przeworsk oraz Gminy Pawłosiów.

Prowadzony monitoring wdrażania Strategii obszaru ma za zadanie dostarczenie miarodajnej i obiektywnej informacji i danych na temat postępów w realizacji, tempa i kierunków rozwoju obszaru i zmian zachodzących w jego otoczeniu. Ponadto monitorowanie postępów realizacyjnych umożliwia aktywne reagowanie na występujące rozbieżności pomiędzy zapisami Strategii faktycznymi procesami.

Rysunek 13. Cele systemu monitoringu

Źródło: opracowanie własne

Dla zrealizowania zadań związanych z procesem monitorowania Strategii MOF, władze wykonawcze gmin tworzących MOF powinny rozszerzyć zakres kompetencji komórek organizacyjnych urzędów zajmujących się wdrażaniem Strategii o zadania związane z monitorowaniem realizacji dokumentu i zadań z niego wynikających. W procedurze monitorowania powinny brać również: Komitet Koordynacyjny, Zespół ds. wdrażania i monitorowania Strategii, o których mowa w pkt. *Opis systemu zarządzania i wdrażania Strategii.*

Głównym dokumentem w procesie monitorowania Strategii MOF, poza odpowiednimi sprawozdaniami przygotowywanymi zgodnie z wytycznymi IZ RPOWP 2014-2020, powinien być raport monitoringowy opracowywany na podstawie informacji i danych pochodzących od gmin tworzących obszar funkcjonalny. Dokument powinien przedstawiać zmiany sytuacji społecznej, gospodarczej obszaru zidentyfikowane na podstawie danych pochodzących przede wszystkim z:

- Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl), system STRATEG,
- dane i informacje z urzędów gmin MOF,
- analiz prowadzonych w ramach Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego w województwie podkarpackim.

Przygotowywane raporty powinny zawierać elementy oceny. Niemniej w okresach 4-letnich oraz w terminach wynikających z zasad wdrażania ZIT i wytycznych IZ RPO WP, powinna zostać przeprowadzona ewaluacja realizacji Strategii celem podjęcia decyzji o ewentualnych korektach Strategii.

W systemie monitorowania Strategii MOF uwzględnione powinny być wskaźniki służące, w głównej mierze do monitorowania realizacji celów i przedsięwzięć. System wskaźników jest również powiązany ze wskaźnikami monitorowania działań RPO WP 2014-2020.

Tabela 13Specyficzne wskaźniki monitorowania przedsięwzięć realizowanych w mechanizmieZIT

Nazwa przedsięwzięcia	Działanie/ poddziałanie RPO WP2014-2020	Wskaźnik produktu	Wartość docelowa	Wskaźnik rezultatu	Wartość docelowa
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie MOF Jarosław-Przeworsk	1.3 Promowanie przedsiębiorczości (typ 2 Inkubatory przedsiębiorczości)	Powierzchnia dostępna w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [m2].	200,00	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [szt.].	10
Rozwój selektywnej gospodarki odpadami na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	4.2 Gospodarka odpadami (typ 1 projektu – punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych).	Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [szt.].	4	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów [Mg/rok].	2,6
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	4.3.1 Gospodarka ściekowa	Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km].	1,5	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM].	19
Rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz poprawa mobilności mieszkańców poprzez usprawnienie zrównoważonego transportu publicznego na terenie MOF	5.4. Niskoemisyjny transport miejski	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.].	6	Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok]	28 000

Jarosław – Przeworsk					
Holistyczna rewitalizacja na terenie MOF Jarosław – Przeworsk	6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] CI 39	903,64 3 415,11	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].	8
Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz rozwój oferty kulturalnej na terenie Gmin MOF Jarosław – Przeworsk	4.4. Kultura	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.].	7	Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [osoby/rok].	6 700

Źródło: opracowanie własne

Ponadto będą monitorowane wskaźniki na podstawie informacji GUS dotyczące:

- zjawisk demograficznych w tym:
  - liczba ludności,
  - struktura wiekowa ludności,
  - przyrost naturalny,
  - saldo migracji,
  - wskaźniki obciążenia demograficznego,
- rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości:
  - liczba podmiotów gospodarczych działających w gminach MOF,
  - liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego,
  - liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
  - liczba podmiotów działających w sektorze usług,
  - liczba turystów, w tym zagranicznych,
- rozwoju społecznego:
  - wskaźnik skolaryzacji,
  - liczba miejsc w palcówkach przedszkolnych,
  - liczba uczniów uczących się 2 języków obcych w poszczególnych typach szkół,
  - liczba osób objętych pomocą społeczną,
  - liczba widzów w kinach,
  - liczba zwiedzających muzea,
- rozwoju infrastruktury:
  - gęstość sieci wodnej, gazowej, kanalizacyjnej,
  - udziału osób korzystających z sieci kanalizacyjnej,
  - ilości odpadów komunalnych,
  - zużycia wody w gospodarstwach domowych.

Część IV. Informacje uzupełniające

4.1 Odniesienie do instrumentów finansowych

W ramach Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk nie przewiduje się wsparcia dla projektów finansowych w ramach mechanizmów finansowania zwrotnego.

4.2 Raport z przygotowania Strategii ZIT

Strategia będzie wdrażana przez 4 gminy, które podpisały porozumienie oraz są członkami stowarzyszenia, tj. Gminę Miejską Jarosław, Gminę Miejską Przeworsk, Gminę Przeworsk, Gminę Pawłosiów.

Bezpośredni wkład w kształt dokumentu poza ekspertami przygotowującymi projekt dokumentu miała, zgodnie z zapisami Porozumienia i Statut Stowarzyszenia, grupa robocza, której zadaniem było analizowanie zgromadzonych materiałów wyjściowych do opracowania Strategii w celu konstruowania konkretnych zapisów dokumentów programowych będących przedmiotem porozumienia.

Przygotowany dokument skierowany został do konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk oraz poddany konsultacjom społecznym.

4.3 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Ze względu na generalny charakter zapisów Strategii oraz późniejszą, odrębną procedurę oceny poszczególnych przedsięwzięć i projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko intencją grupy Gmin przygotowujących dokument jest skierowanie wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku zamierzeń i inwestycji, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Analizy, w ramach tego postępowania, stanowić będą podstawę o podjęciu decyzji o dopuszczalności realizacji, a w szczególności zakresie danej inwestycji.

Za przyjęciem trybu odstąpienia od strategicznej oceny przemawia również fakt, iż niniejszy projekt jest w pełni zgodny z dokumentami regionalnymi tj. *Strategią Rozwoju Województwa Podkarpacie 2020* oraz RPO WP na lata 2014-2020, dla których przeprowadzono postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

4.4 Matryca logiczna strategii inwestycyjnej dla osi priorytetowych i celów szczegółowych Strategii ZIT MOF Jarosław-Przeworsk wdrażanych w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020

Oś priorytetowa strategii MOF	Cel szczegółowy strategii MOF	Oś priorytetowa/ RPO WP na lata 2014-2020	Działanie/podziałanie na lata 2014-2020	Cel tematyczny UE	Wskaźniki rezultatu	Szacunkowa całkowita wartość w PLN	Wsparcie UE w PLN	Środki własne w PLN	Udział wsparcia UE w %	
									EFS	EFRR
Oś priorytetowa I: MOF Jarosław – Przeworsk obszarem nowoczesnej gospodarki	C.1.2. Wysoka atrakcyjność biznesowa obszaru funkcjonalnego	I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	1.3 Promowanie przedsiębiorczości (typ 2 Inkubatory przedsiębiorczości)	CT 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [szt.]	3 000 000	2 550 000	450 000	X	85%
Oś priorytetowa II. MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zrównoważonego rozwoju	C.2.1. Wysoka jakość środowiska naturalnego i kulturowego	IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.2 Gospodarka odpadami (typ 1 projektu – punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych)	CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów [Mg/rok]	4 700 000	3 995 000	705 000	X	85%
			4.3.1 Gospodarka ściekowa	CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM]	1 300 000,00	869 170,26	430829,74	X	85%
	C.2.2. Wysoka jakość przestrzeni publicznych	V. Infrastruktura komunikacyjna	5.4. Niskoemisyjny transport miejski	CT 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok]	11 764 000	9 999 400	1 764 600	X	85%

Oś priorytetowa strategii MOF	Cel szczegółowy strategii MOF	Oś priorytetowa/ RPO WP na lata 2014-2020	Działanie/podziałanie na lata 2014-2020	Cel tematyczny UE	Wskaźniki rezultatu	Szacunkowa całkowita wartość w PLN	Wsparcie UE w PLN	Środki własne w PLN	Udział wsparcia UE w %	
				CT 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach						
		VI. Spójność Przestrzenna i Społeczna	6.3. Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.	11 76 4000	9 999 400	1 764 600	X	85%
Oś priorytetowa III. MOF Jarosław – Przeworsk obszarem zamieszkanym przez aktywnych i kreatywnych mieszkańców	C.3.1 Wysoki poziom usług publicznych	IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.4. Kultura	CT 6 Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.]	7 058 000	5 999 300	1 058 700	X	85%

Wykaz skrótów i terminów

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,

EFS – Europejski Fundusz Społeczny,

IZ RPO WP 2014 – 2020 – Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,

KSRR 2010 – 2020 – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020,

MIR– Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa,

MOF – miejski obszar funkcjonalny obejmujący Miasto Jarosław, MiastoPrzeworsk, Gminę Przeworsk oraz GminęPawłosiów,

RPO WP 2014 – 2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020,

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Spis tabel, wykresów i rysunków

Tabela 1. Podstawowe dane o gminach tworzących MOF Jarosław – Przeworsk stan w dniu 31 XII 2014 r. 16
Tabela 2 Zmiana liczby ludności w powiatach jarosławskim i przeworskim 19
Tabela 3 Placówki oświatowe i liczba uczniów w MOF w 2014 r. 21
Tabela 4. Zdarzenia drogowe zaistniałe na terenie działania KPP w Przeworsku i KPP w Jarosławiu 26
Tabela 5. Liczba ofiar wypadków drogowych w powiecie jarosławskim i przeworskim oraz w województwie podkarpackim 26
Tabela 6. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2014 r. 28
Tabela 7 Struktura powiązań między gminami wewnątrz MOF 30
Tabela 8 Analiza SWOT dla obszaru funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk - czynniki kluczowe 45
Tabela 9 Główne obszary zgodności projektów Strategii MOF z innymi dokumentami strategicznymi 57
Tabela 10 Lista strategicznych przedsięwzięć do realizacji w formule ZIT 65
Tabela 11. Karty przedsięwzięć do realizacji w formule ZIT w trybie pozakonkursowym 66
Tabela 12 Plan finansowy dla przedsięwzięć współfinansowanych w ramach mechanizmu ZIT RPO WP 2014-2020 74
Tabela 13 Specyficzne wskaźniki monitorowania przedsięwzięć realizowanych w mechanizmie ZIT 76

Wykres 1 Zmiana liczby mieszkańców MOF Jarosław – Przeworsk i w gminach w latach 2009-2014 17
Wykres 2 Wskaźniki obciążenia demograficznego w MOF i w województwie podkarpackim w 2014 r. 17
Wykres 3 Saldo migracji MOF oraz województwa podkarpackiego w latach 2009-2014 18
Wykres 4 Prognoza demograficzna dla powiatów jarosławskiego i przeworskiego do roku 2035 19
Wykres 5 Udział bezrobotnych wg płci w latach 2009-2014 w obszarze MOF Jarosław - Przeworsk. 20
Wykres 6 Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w 2014 r. w MOF Jarosław –Przeworsk .. 21
Wykres 7 Ruch turystyczny w MOF w latach 2009-2014 23
Wykres 8 Wielkość odpadów komunalnych zmieszanych, zebranych w latach 2009-2014 27
Wykres 9. Struktura powiązań przestrzennych gmin przynależnych do MOF. 29
Wykres 10. Powiązania przestrzenne gmin przynależnych do analizowanego MOF* 30

Rysunek 1. Zakres przestrzenny Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk 12
Rysunek 2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Przeworsk. 32
Rysunek 3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przeworsk 34
Rysunek 4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pawłosiów 36
Oznaczenia do Rys.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pawłosiów
Rysunek 5. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Jarosław. 37
Rysunek 6. Synteza studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław – Przeworsk 41
Rysunek 7. Struktura transportowa stanowi dominujący zwornik układu przestrzennego MOF 42
Rysunek 8. Tereny inwestycyjne w strukturze przestrzennej MOF Jarosław-Przeworsk 42
Rysunek 9. Dziedzictwo architektoniczno-urbanistyczne - położenie głównych obiektów i zespołów urbanistycznych. 44
Rysunek 10. Osie priorytetowe MOF 49
Rysunek 11. Mechanizm realizacji Strategii MOF Jarosław - Przeworsk 61
Rysunek 12. Układ podmiotowy procesu wdrażania Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Jarosław-Przeworsk 63
Rysunek 13. Cele systemu monitoringu 75